

provincie
groningen

ACTIEPLAN FIETS

2012-2015

VASTGESTELD DOOR GEDEPUTEERDE STATEN OP 11 DECEMBER 2012

COLOFON

Het Actieplan Fiets is een product van Gedeputeerde Staten en is voorbereid door de afdeling Verkeer & Vervoer van de provincie Groningen. Het Actieplan Fiets is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeenten van de provincie Groningen, de Regio Groningen-Assen, de Fietsersbond en de Regiopolitie Groningen.

- Kaartmateriaal:
Arjan van der Zwaag,
afdeling Verkeer en Vervoer
- Fotografie:
afdeling Facilitaire Zaken, provincie Groningen
- Vormgeving:
afdeling Facilitaire Zaken, provincie Groningen
- Druk:
Repro, afdeling Facilitaire Zaken, provincie Groningen

Voor nadere informatie kunt u zich richten tot:

Rolf Dijkstra
Iwan Kramer

r.dijkstra@provinciegroningen.nl
i.kramer@provinciegroningen.nl

050-3164163
050-3164725

SAMENVATTING

Fietsen is gezond, goed voor het milieu en het klimaat. Tevens levert het een bijdrage aan de bereikbaarheid (en daarmee economische ontwikkeling) van de provincie. Voldoende argumenten om met dit actieplan het gebruik van de fiets te stimuleren en daarmee de automobilist een volwaardig alternatief te bieden voor het gebruik van de auto.

Op 21 maart 2012 is door Provinciale Staten van Groningen de Beleidsnota Fiets vastgesteld.

In de Beleidsnota Fiets zijn de volgende hoofddoelstellingen opgenomen:

- **Het realiseren van een toename van het gebruik van de fiets in de provincie Groningen.**
- **Het veiliger maken van het (brom)fietsverkeer als bijdrage aan onze totale provinciale verkeersveiligheidsdoelstelling: het realiseren van een afname van het aantal doden met 47% en het aantal ziekenhuisgewonden¹ met 34% in 2020 ten opzichte van 2002 in de provincie Groningen².**

In dit Actieplan Fiets wordt het in de beleidsnota geformuleerde beleid vertaald in concrete voorstellen.

De volgende thema's zijn in dit Actieplan Fiets uitgewerkt:

- Infrastructuur;
- Ketenmobiliteit & Fietsparkeren;
- Promotie & Communicatie;
- Organisatie.

INFRASTRUCTUUR

Op het gebied van infrastructuur zijn tot 2015 een viertal Fietsroutes Plus gepland. Deze worden niet gefinancierd vanuit dit actieplan. Wel wordt geld gereserveerd voor de aanpak van vier à vijf gevaarlijke locaties voor fietsers, voor onderzoek naar verbreding van 1200 meter fietspad bij Zuidhorn, voor een pilot met een 3E-aanpak voor (brom)fietsers op de fietsverbinding tussen Groningen en Hoogezand-Sappemeer (N860) en voor het op de rijbaan laten rijden in plaats van op het fietspad van bromfietsers op achttien erftoegangswegen.

KETENMOBILITEIT & FIETSPARKEREN

Op het gebied van ketenmobiliteit & fietsparkeren wordt voorgesteld een bijdrage te leveren aan het deelprogramma fiets van Beter Benutten, met daarin de plaatsing van OV-fietsen op vijf stations, de uitbreiding van de fietsenstallingen, fietskluizen en OV-fietsen op drie transferia en de uitbreiding van de fietsenstallingen bij belangrijke bushaltes. Daarnaast stellen wij voor geld beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van fietsenstallingen op carpoolplaatsen. Tevens willen we gemeenten stimuleren de problematiek van fietsendiefstal en weesfietsen op te pakken.

PROMOTIE EN COMMUNICATIE

Promotie & communicatie is van groot belang voor het stimuleren van het fietsgebruik. Voorgesteld wordt om de communicatie rondom fietsprojecten in dit actieplan op te pakken (conform het communicatieplan), een campagne te doen samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties om het fietsgebruik te promoten en een gezamenlijke activiteit op het gebied van verkeerseducatie te organiseren, vooral gericht op de oudere fietser. Omdat er op het gebied van mobiliteitsmanagement al veel gebeurt – onder andere door de Regio Groningen-Assen en in het kader van Groningen Bereikbaar – worden er op dit gebied geen aanvullende maatregelen voorgesteld.

¹ Een ziekenhuisgewonde is iemand die als gevolg van het ongeval wordt opgenomen in het ziekenhuis. De licht gewonden (EHBO) maken hier dus geen onderdeel van uit.

² De percentages zijn een doorvertaling van de landelijke doelstelling uit de SVIR naar de provincie. Het monitoren van de afname van het aantal doden is voor wat betreft (brom)fietsers minder betrouwbaar door het kleine aantal.

ORGANISATIE

De provincie heeft een coördinerende en stimulerende rol ten aanzien van het fietsbeleid richting gemeenten. Voorgesteld wordt om aan deze rol een belangrijke impuls te geven in dit "Actieplan Fiets". Onder andere door 'fiets' standaard op de agenda te zetten van VVB-vergaderingen, door het organiseren van themabijeenkomsten en door het beschikbaar stellen/uitbreiden van telcijfers en ongevalsgegevens. Ook intern is er nog een slag te slaan. Wij gaan uitwerken op welke manier we ervoor kunnen zorgen dat er bij projecten meer/specifieker aandacht wordt besteed aan de fiets, zonder dit verplicht te maken, bijvoorbeeld in een format.

FINANCIERING EN PLANNING

In de provinciale programmabegroting is voor de uitvoering van het fietsbeleid voor de periode 2012–2015 een bedrag gereserveerd van €1.000.000,=. Tezamen met de €200.000,= die nog resteerde in de vorige beleidsperiode en de € 240.000,= die beschikbaar is vanuit het uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid provinciale wegen is er voor de periode tot en met 2015 **€1.440.000,=** beschikbaar voor de uitvoering van het fietsbeleid.

In onderstaande tabel staat weergegeven op welke manier de beschikbare middelen – verdeeld over de vier thema's – worden ingezet en wanneer de uitvoering van de verschillende maatregelen gepland is. Het gaat hierbij om het bedrag dat ten laste komt van het Actieplan Fiets.

THEMA 'INFRASTRUCTUUR'		
Ontbrekende schakels		
Aanpak van twee ontbrekende schakels (worden meegenomen in andere projecten)	2012-2015	€ 0,00
Onderhoud		
Verschillende onderhoudsprojecten (meerjarenplan beheer en onderhoud provinciale infrastructuur)	2012-2015	€ 0,00
Breedte fietspaden		
(Onderzoek naar) verbreding van 1200 meter fietspad langs de N355 ter hoogte van Zuidhorn	2013-2014	€ 140.000,00
Verkeersveiligheid		
Aanpak van twee à drie gevaarlijke locaties	2012-2015	€ 265.000,00
Aanpak van drie gevaarlijke locaties i.c.m. Groot Onderhoud	2012-2015	€ 90.000,00
Onderzoek en aanpak van verschillende gevaarlijke locaties i.c.m. andere projecten	2012-2015	€ 0,00
3E-aanpak fietsroute Groningen – Hoogezand-Sappemeer (N860)	2013-2015	€ 150.000,00
Bromfietser naar de rijbaan op verschillende provinciale wegen	2013-2014	€ 80.000,00

THEMA 'KETENMOBILITEIT'

OV-fiets op vijf treinstations	2013-2014	Zie Beter Benutten
Uitbreiding fietsenstallingen, fietskluisen en OV-fietsen drie transferia	2013-2014	Zie Beter Benutten
Extra fietsenstallingen bij verschillende bushaltes (excl. Beter Benutten)	2013-2014	€ 69.000,00
Media-aandacht voor het meenemen van de fiets in de trein/bus	2013	€ 0,00
Bijdrage aan pakket Beter Benutten	2013-2014	€ 110.000,00
Uitbreiding fietsenstallingen carpoolplaatsen Boerakker en Marum	2013-2014	€ 50.000,00
Organiseren themabijeenkomst fietsendiefstal/weesfietsen (+ vervolgcacties)	2013-2014	€ 25.000,00

THEMA 'PROMOTIE EN COMMUNICATIE'

Resultaat bijeenkomst Focus Fiets (promotiecampagnes)	2013-2015	€ 50.000,00
Vershillende communicatieactiviteiten rondom concrete fietsprojecten	2012-2015	€ 100.000,00
Bijdrage aan gezamenlijke activiteit op het gebied van verkeerseducatie	2013-2015	€ 50.000,00

THEMA 'ORGANISATIE'

Vast agendapunt "fiets" bij VVB-bijeenkomsten	2012-2015	€ 0,00
Periodieke informatie over gebruik van de fiets richting gemeenten		€ 10.000,00
Beschikbaar stellen van Via Stat		€ 0,00
"Fiets" meer/specifieker aandacht geven in provinciale projecten		€ 0,00
Organiseren themabijeenkomsten		€ 25.000,00
Opzetten regiegroep Actieplan Fiets		€ 0,00

ONVOORZIEN

Post onvoorzien	2012-2015	€ 226.000,00
-----------------	-----------	--------------

€ 1.440.000,00

INHOUDSOPGAVE

■	COLOFON	2
■	SAMENVATTING	3
■	INHOUDSOPGAVE	7
1.	INLEIDING	9
	1.1. AANLEIDING	9
	1.2. BELEID	9
	1.3. WERKWIJZE	11
	1.4. OPBOUW RAPPORT	11
2.	THEMA INFRASTRUCTUUR	13
	2.1. HOOFDFIETSROUTENETWERK	13
	2.2. KWALITEIT HOOFDFIETSROUTENETWERK	13
	2.3. FIETSRUTES PLUS	15
	2.4. VERKEERSVEILIGHEID	16
3.	THEMA KETENMOBILITEIT EN FIETSPARKEREN	25
	3.1. BETER BENUTTEN	25
	3.2. OVERSTAP FIETS – OPENBAAR VERVOER	26
	3.3. OVERSTAP FIETS – AUTO	31
	3.4. FIETSENDIEFSTAL EN WEESFIETSEN	32
4.	THEMA PROMOTIE EN COMMUNICATIE	35
	4.1. STIMULEREN VAN HET FIETSGEBRUIK	35
	4.2. VERBETEREN VAN DE VERKEERSVEILIGHEID	37
5.	THEMA ORGANISATIE	39
6.	MONITORING EN EVALUATIE	41
	6.1. ONGEVALLANALYSES	41
	6.2. TELPROGRAMMA	41
	6.3. COMFORTMETING	41
	6.4. BELEVINGSONDERZOEK	42
7.	PLANNING EN FINANCIERING	43
	7.1. BESCHIKBARE MIDDELEN	43
	7.2. FINANCIERING EN PLANNING PROJECTEN	44
■	BIJLAGEN	45

1. INLEIDING

Fietsen is gezond, goed voor het milieu en het klimaat. Tevens levert het een bijdrage aan de bereikbaarheid (en daarmee economische ontwikkeling) van de provincie. Voldoende argumenten om met dit actieplan het gebruik van de fiets te stimuleren en daarmee de automobilist een volwaardig alternatief te bieden voor het gebruik van de auto.

Wanneer een deel van de Groningers de auto laat staan om vaker de fiets te gebruiken, al is het maar een of twee dagen per week, dan kan daarmee een bijdrage worden geleverd aan het bereikbaar en leefbaar houden van de stedelijke gebieden. De fiets kan een uitstekend alternatief voor de auto vormen.

Het actieplan is de uitwerking van de Beleidsnota Fiets, waarin wordt ingezet op het verbeteren van de fietsinfrastructuur, het faciliteren van ketenmobiliteit, het promoten van de bestaande voorzieningen en mogelijkheden en het stimuleren van gemeenten om dit samen met de provincie te doen.

Helaas zijn fietsers ook veel betrokken bij ongevallen, met vanwege hun kwetsbaarheid vaak ernstige afloop. Naast het stimuleren van het fietsgebruik zetten we daarom ook in op de verbetering van de verkeersveiligheid van fietsers. Dit gebeurt onder andere door in te zetten op de realisatie van Fietsroutes Plus en de aanpak van fietsoversteken.

1.1. AANLEIDING

Aanleiding voor het opstellen van het Actieplan Fiets is de in maart 2012 door de Provinciale Staten van Groningen vastgestelde Beleidsnota Fiets. Voor de uitvoering van het beleid zijn in dit actieplan projecten en acties benoemd voor de periode 2012 - 2015.

1.2. BELEID

Naast het verbeteren van het openbaar vervoer, wordt in het Provinciaal Omgevingsplan (POP) ingezet op de fiets als milieuvriendelijk vervoermiddel dat bijdraagt aan het bereikbaar houden van onder andere de stedelijke centra. Daarbij dient meer aandacht uit te gaan naar ketenmobiliteit, waarbij goede aansluitingen tussen de fiets en andere vervoerwijzen essentieel zijn. Tevens is in het POP aangegeven dat het bevorderen van het fietsverkeer over de kortere afstanden een belangrijke aandachtsgebied van provinciaal beleid is.

1.2.1. BELEIDSNOTA FIETS

De Beleidsnota Fiets vormt het kader voor het verder ontwikkelen van actieplannen. De beleidsnota is gericht op het regionale hoofdfietsroutenetwerk (zie bijlage 1). De lokale fietsnetwerken binnen de kernen zijn in het algemeen niet in dit plan meegenomen, omdat de gemeenten in de meeste gevallen verantwoordelijk zijn voor deze fietsinfrastructuur.

Daarnaast richt de Beleidsnota Fiets zich primair op utilitair fietsverkeer (woon-werk en woon-school) en niet op recreatief fietsverkeer. Echter, de recreatieve fietsers maakt uiteraard ook gebruik van de utilitaire fietspaden. Verbeteringen aan dit netwerk pakken dus ook positief uit voor de recreatieve fietser.

De Beleidsnota Fiets bestaat uit een algemeen deel, concrete doelstellingen en de uitwerking hiervan in vier thema's:

- Infrastructuur
- Ketenmobiliteit en fietsparkeren
- Promotie en communicatie
- Organisatie

De uitwerking van de Beleidsnota Fiets in concrete maatregelen vindt plaats in dit Actieplan Fiets. Het is een samenhangend pakket van maatregelen. Dit actieplan richt zich in eerste instantie op de uit te voeren maatregelen waarvoor wij als wegbeheerder zelf aan de lat staan. Daarnaast geven wij echter ook nadrukkelijker invulling aan onze regierol.

Voor dit actieplan is tot en met 2015 in totaal € 1,2 miljoen beschikbaar. Daarnaast is voor de aanpak van verkeersonveilige situaties in het beleidsplan "verkeersveiligheid provinciale wegen" € 240.000,= beschikbaar. De beschikbare middelen maken dat we in dit actieplan geen aandacht kunnen geven aan alle thema's uit de Beleidsnota Fiets. Uiteraard zal er nadrukkelijk gezocht worden naar aansluiting bij andere projecten/programma's, om cofinanciering te krijgen.

1.2.2. DOELSTELLINGEN

In de Beleidsnota Fiets zijn de volgende hoofddoelstellingen opgenomen:

- Het realiseren van een toename van het gebruik van de fiets in de provincie Groningen.
- Het veiliger maken van het (brom)fietsverkeer als bijdrage aan onze totale provinciale verkeersveiligheidsdoelstelling: het realiseren van een afname van het aantal doden met 47% en het aantal ziekenhuisgewonden³ met 34% in 2020 ten opzichte van 2002 in de provincie Groningen⁴.

Deze doelstellingen zijn uitgewerkt in vijf subdoelstellingen:

- De fietsintensiteit op een Fietsroute Plus moet minimaal met 15% toegenomen zijn in 2020 ten opzichte van voor de realisatie.
- De kwaliteit van de Fietsroutes Plus moet na realisatie door de gebruikers gemiddeld worden beoordeeld met minimaal een 8⁵.
- Op Fietsroutes Plus moet de verkeersveiligheid sterk verbeteren: het aantal ernstige verkeersslachtoffers⁶ moet drie jaar na realisatie met 50% zijn gedaald ten opzichte van een periode van drie jaar daarvoor.
- Op alle overige provinciale fietsroutes moet de fietsintensiteit in 2020 minimaal gelijk zijn ten opzichte van de fietsintensiteit in 2010 (en dus de dalende trend gekeerd).
- Het realiseren van een toename in het aantal verplaatsingen op de fiets in de provincie Groningen in het voor- of natransport van het Openbaar Vervoer of de auto (ketenmobiliteit).

Om de doelstelling te bereiken achten wij het noodzakelijk om te beschikken over een fijnmazig regionaal fietsnetwerk van goede kwaliteit. Daarnaast is het van belang om goede voorzieningen te hebben die het ketenvervoer bevorderen en om de mogelijkheid om de fiets te gebruiken regelmatig onder de aandacht te brengen van onder andere forensen.

³Een ziekenhuisgewonde is iemand die als gevolg van het ongeval wordt opgenomen in het ziekenhuis. De licht gewonden (EHBO) maken hier dus geen onderdeel van uit.

⁴De percentages zijn een doorvertaling van de landelijke doelstelling uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) naar de provincie. Het monitoren van de afname van het aantal doden is voor wat betreft (brom)fietsers minder betrouwbaar door het kleine aantal.

⁵In het kader van de planvorming van een Fietsroute Plus wordt standaard een fietsenquête uitgevoerd. Na realisatie van de Fietsroute Plus zal standaard een vergelijkbaar belevingsonderzoek worden gedaan.

⁶Ernstige verkeersslachtoffers zijn doden en ziekenhuisgewonden samengevoegd.

1.3. WERKWIJZE

Dit Actieplan Fiets is in een intensief (intern en extern) proces tot stand gekomen. De vier thema's uit de Beleidsnota Fiets zijn door vier werkgroepen uitgewerkt. In de werkgroepen zaten – naast medewerkers van verschillende afdelingen van de provincie – ook vertegenwoordigers van de Fietsersbond, de Regiopolitie Groningen en het OV-bureau Groningen Drenthe. Daarnaast hebben er afstemmingsoverleggen plaatsgevonden met de Regio Groningen-Assen, de provincie Drenthe en ROVER. Tevens hebben alle gemeenten – tijdens twee VVB-bijeenkomsten – input geleverd. Het eindresultaat van de werkgroepen is verwerkt in een concept Actieplan Fiets, die besproken is met alle betrokkenen. De input van de verschillende partijen leidt ertoe dat de nota wat ons betreft de toets van integraliteit kan doorstaan.

1.4. OPBOUW RAPPORT

In hoofdstuk 2 wordt het thema infrastructuur (kwaliteit hoofdfietsroutenetwerk, Fietsroutes Plus en verkeersveiligheid) uitgewerkt in concrete acties. Vervolgens wordt dit in hoofdstuk 3 gedaan voor het thema Ketenmobiliteit & Fietsparkeren, in hoofdstuk 4 voor het thema Promotie & Communicatie en in hoofdstuk 5 voor het thema Organisatie. In hoofdstuk 6 komt Monitoring en Evaluatie aan de orde. In hoofdstuk 7 wordt tenslotte ingegaan op de financiën en de planning van de uitvoering van de maatregelen.

2. THEMA INFRASTRUCTUUR

Om de doelstellingen te realiseren gaan we investeren in infrastructuur. Dit hoofdstuk gaat in op maatregelen op het hoofdfietsroutenetwerk, over Fietsroutes Plus en over verkeersveiligheid.

2.1 HOOFDFIETSROUTENETWERK

Onze provincie beschikt in het algemeen over goede infrastructuurvoorzieningen voor de fiets. Echter om het fietsgebruik te stimuleren en de verkeersveiligheid te vergroten, kunnen op diverse plaatsen verbeteringen worden aangebracht. Met name vanwege de beschikbare financiële middelen is het daarbij nodig om prioriteiten te stellen. Daarom is er in de Beleidsnota Fiets voor gekozen de inzet om te komen tot een kwalitatief hoogwaardig en veilig fietsnetwerk, vooral te richten op het vastgestelde regionaal hoofdfietsroutenetwerk (zie bijlage 1). Dit vormt in feite de hoofdfietsstructuur in onze provincie. Dit netwerk betreft met name fietsroutes voor utilitair gebruik (naar het werk, winkels, onderwijsinstellingen ed.) en is in de Beleidsnota Fiets uit 2002 bepaald samen met gemeenten en de Fietsersbond. In de huidige Beleidsnota Fiets is dit netwerk ongewijzigd overgenomen.

In de Beleidsnota Fiets zijn eisen benoemd waaraan het regionale hoofdfietsroutenetwerk zou moeten voldoen. Hierbij wordt onder andere ingegaan op het type voorziening, het comfort van de voorziening en de breedte van de voorziening. In paragraaf 2.2 wordt ingegaan op de mate waarin ons regionale hoofdfietsroutenetwerk voldoet aan deze kwaliteitseisen.

2.2 KWALITEIT HOOFDFIETSROUTENETWERK

Diverse factoren zijn van belang bij het stimuleren van fietsverkeer. Ten aanzien van het fietsnetwerk gaat het om het bieden van voldoende kwaliteit in de vorm van bijvoorbeeld goed onderhouden, voldoende brede en verkeersveilige fietsvoorzieningen.

2.2.1. ONTBREKENDE SCHAKELS

In het regionale hoofdfietsroutenetwerk zijn op- of langs een aantal wegen nog geen goede fietsvoorzieningen aanwezig. In bijlage 2 staan deze ontbrekende schakels weergegeven. Door de omvang van de beschikbare financiële middelen en de relatief hoge kosten kunnen wij ook de komende jaren via dit actieplan geen ontbrekende schakels realiseren.

Wel bekijken wij bij provinciale projecten of er mogelijkheden zijn om de aanleg van ontbrekende schakels hierin mee te nemen. Zo zal er in deze actieplanperiode – in het kader van de aanleg van een rotonde op de kruising N366-Adriaan Tripweg in Veendam – een vrijliggend fietspad aangelegd worden langs de N366 tussen de Adriaan Tripweg en het Lloydsplein in Veendam. De kosten hiervoor kunnen worden gedekt binnen dat project. Daarnaast zijn er dit jaar suggestiestroken gerealiseerd op de ontbrekende schakel N983 tussen Oldehove en Wehe-den-Hoorn.

Wel gaan wij onderzoeken of wij in het kader van Groot Onderhoud of bij andere provinciale projecten nog meer maatregelen – zoals de aanleg van fietsstroken, suggestiestroken, etc. – kunnen meenemen op andere ontbrekende schakels. Hiervoor reserveren we geen aanvullende middelen. Afhankelijk van de situatie kan de eventuele aanleg van fietsstroken gefinancierd worden uit het budget voor het Groot Onderhoud. Zo niet, dan zal er apart budget gevonden moeten worden. Op het moment dat bijvoorbeeld gemeenten bij de provincie de wens voor de aanleg van een fietspad langs een provinciale weg neerleggen, kan dit als een apart project worden gezien.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Aanleg ontbrekende schakel N366 tussen Adriaan Tripweg en Lloydsplein te Veendam.	✓	✓	Wegbeheerder	Gemeente Veendam	€ 0,=
2	Aanleg van suggestiestroken op de N983 tussen Oldehove en Weheden-Hoorn	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
3	Onderzoek naar de aanpak van ontbrekende schakels door middel van kleine maatregelen zoals fietsstroken, suggestiestroken, etc.	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 0,=

2.2.2 ONDERHOUD

Om een goed beeld te krijgen van de inzet die nodig is op het gebied van beheer en onderhoud is in 2010 een comfortmeting uitgevoerd voor 213 van de 245 kilometer provinciaal fietspad. Vanwege onderhoudswerkzaamheden is het niet gelukt om alle fietspaden te meten. Op basis van deze comfortmeting is bepaald aan welke fietspaden onderhoud gepleegd zal worden (alle fietspaden met een cijfer lager dan een 5,75). De financiële middelen hiervoor zijn beschikbaar in het meerjarenplan beheer en onderhoud provinciale infrastructuur. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste gedeelten opgenomen. Met aanpak van deze fietspaden voldoen alle fietspaden aan de gestelde norm.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	N363 Uithuizermeeden – Oosteinde km 21 - 25	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
2	N984 Mensingeweer – Eenrum Km 0.6 – 1 (overdracht ihkv N361)	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
3	N388 bebouwde kom Zoutkamp Km 20.2 – 20.6	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
4	N355 thv Visvliet Km 34 – 34.5 (beide zijden)	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
5	N355 Noordhorn – Zuidhorn Km 42.5 – 42.8 (NZ beb. Kom) Km 44 – 45 (ZZ beb. Kom)	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
6	N981 Kornhorn – Opende Km 1 – 4 (grotendeels)	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
7	N983 N355 – Aduard Km 0 – 0.2	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
8	N386 beb. Kom Hoogezand Km 1 – 2 (OZ)	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
9	N964 Westerstraat Ter Apel (overdracht en reconstructie)	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
10	N975 beb. Kom Mussel Km 8.5 – 9	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
11	N975 Musselkanaal Km 11 (net voor beb. Kom)	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
12	N976 beb. Kom Sellingen Km 25.8 – 26.1 (beide zijden)	✓	✓	Wegbeheerder	-	€ 0,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 0,=

2.2.3. BREEDTE

In de Beleidsnota Fiets zijn kwaliteitseisen opgenomen voor fietspaden. Deze kwaliteitseisen moeten ervoor zorgen dat de fietspaden comfortabel, veilig en aantrekkelijk zijn. De breedte van fietspaden is hierbinnen een belangrijk onderdeel. Op bredere fietspaden bestaat minder kans om “van het fietspad af te raken”. Hierdoor kan comfortabeler en veiliger worden gefietst en kan de aandacht zich op sommige momenten meer richten op de omgeving, waardoor het fietsen vaak als prettiger wordt ervaren. Daarnaast vergroot het de verkeersveiligheid omdat het inhalen en het passeren van tegenliggers minder problemen geeft.

De provinciale fietspaden zijn getoetst aan de richtlijnen uit de Beleidsnota Fiets. Hieruit is gebleken dat in totaal ruim 55 kilometer van de 245 kilometer fietspad niet voldoet aan de kwaliteitseisen. In bijlage 3 staan de verschillende weggedeelten weergegeven. De te smalle fietspaden variëren van 10 centimeter tot 110 centimeter te smal.

Omdat het verbreden van deze fietspaden hoge kosten met zich meebrengt is er op basis van de verkeersveiligheid een prioritering gemaakt. Hiervoor is er geïnventariseerd hoeveel ongevallen er op de verschillende wegvakken gebeuren. Op basis hiervan gaan wij het verbreden van het 1200 meter fietspad langs de N355 ter hoogte van Zuidhorn (noordzijde: hm 43,8-44,1 | 44,2-44,4 | 44,5-44,7 en zuidzijde: hm 43,6-44,1) nader onderzoeken. Op dit weggedeelte gebeuren relatief veel ongevallen. Voor de (eventuele) verbreding van dit stuk fietspad reserveren we in dit Actieplan Fiets € 140.000,=.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	(Onderzoek naar) verbreding van 1200 meter fietspad langs de N355 ter hoogte van Zuidhorn	✓	✓	Wegbeheerder	Gemeente Zuidhorn	€ 140.000,=

Vkv = verkeersveiligheid € 140.000,=

2.3. FIETSRUTES PLUS

Om de kwaliteit van een aantal trajecten in ons regionale hoofdfietsroutenetwerk fors op te waarderen worden zogenaamde Fietsroutes Plus aangelegd. Een Fietsroute Plus is een hoogwaardig fietspad waarbij de fietser extra kwaliteit wordt geboden op de aspecten comfort, breedte en doorstroming. Door de aanleg van deze fietsroutes wordt fietsen prettiger, veiliger en aantrekkelijker.

De routes worden gerealiseerd op relaties waar het huidige en potentiële gebruik groot zijn. Het gaat dan om verbindingen tussen herkomst- en bestemmingsgebieden met aanzienlijke vervoersstromen. Naast het verbeteren van de kwaliteit van de fietsverbindingen hebben de Fietsroutes Plus ook tot doel de verkeersveiligheid voor fietsers te verbeteren. Door de aanleg van deze fietsroutes zal de concurrentiepositie van de fiets ten opzichte van de auto verbeteren. De eerste vier Fietsroutes Plus die in onze provincie worden gerealiseerd liggen alle vier op trajecten die behoren tot de verkeersonveiligste fietsroutes van de provincie. De verwachting is dat met name door het aanzienlijk verbreden van de fietspaden de verkeersveiligheid sterk zal verbeteren.

Fietsroutes Plus:

- Fietsroute Plus Groningen-Zuidhorn (grotendeels gereed);
- Fietsroute Plus Groningen-Bedum (planning: realisatie afgerond in 2013);
- Fietsroute Plus Groningen-Ten Boer (verkenning eind 2011 gestart);
- Fietsroute Plus Groningen-Winsum (verkenning eind 2011 gestart).

Tot aan 2015 zijn dit de Fietsroutes Plus die worden gerealiseerd. Na 2015 streven we er naar om een nieuwe Fietsroute Plus te realiseren. Op de kaart in bijlage 9 staan de potentiële Fietsroutes Plus weergegeven.

2.4. VERKEERSVEILIGHEID

De provincie heeft – naast de verantwoordelijkheid voor de verkeersveiligheid op de eigen provinciale wegen (circa 600 kilometer weg en circa 245 kilometer fietspad) – ook een coördinerende- en stimulerende rol voor de verkeersveiligheid op rijks- en gemeentelijke wegen. Voor het terugdringen van de verkeersonveiligheid op de eigen provinciale wegen (en fietspaden) hebben wij in het Beleidsplan Verkeersveiligheid Provinciale Wegen, een kader en structuur gegeven aan het provinciale verkeersveiligheidsbeleid. De aanpak verkeersonveiligheid van fietsers maakt onderdeel uit van ons “meerjaren uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid Provinciale wegen”.

Om invulling te geven aan de coördinerende en stimulerende rol heeft het Verkeer- en Vervoerberaad Groningen het Maatregelenpakket Verkeersveiligheid “Samen Veilig op weg” ontwikkeld. Hierbij zijn alle wegbeheerders en ook andere organisaties zoals de Regiopolitie Groningen en de Fietsersbond nauw betrokken geweest. Zo is een breed gedragen plan tot stand gekomen voor het verbeteren van de verkeersveiligheid in de provincie. De categorie “(oudere) fietsers” maakt nadrukkelijk onderdeel uit het maatregelenpakket.

Registratie

Om na te kunnen gaan waar zich verkeersonveilige situaties in onze provincie voordoen en om de effecten van maatregelen goed te kunnen evalueren zijn ongevallencijfers onontbeerlijk. Echter hier doet zich een probleem voor: sinds 1 januari 2010 worden de verkeersongevallen door de politie anders (minder) geregistreerd. Als gevolg van deze veranderde vorm van registratie zijn de ongevallencijfers van 2010 dermate laag, dat deze als niet betrouwbaar kunnen worden gezien. Dit is niet alleen een probleem binnen onze provincie, maar ook landelijk.

Naast het minder registreren van ongevallen geeft de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) aan dat er ook minder achtergrondinformatie ter beschikking is voor wat betreft het aantal verkeersdoden en ernstige gewonden.

Landelijk wordt er gewerkt aan een oplossing om de registratie van verkeersslachtoffers door de politie de komende jaren te verbeteren. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft aangegeven dat haar ministerie en het ministerie van Veiligheid en Justitie werken aan een verbetertraject.

2.4.1. BLACK SPOTS (BROM)FIETSVERKEER

Black spots zijn locaties (kruispunten en wegvakken) waar in drie jaar tijd drie of meer letselongevallen of zes of meer ongevallen hebben plaatsgevonden waarbij (brom)fietsers betrokken zijn. Op de kaart in bijlage 4 staan de black spots in onze provincie weergegeven.

Provinciale wegen

Uit de ongevallenanalyse over de jaren 2007 – 2009 blijkt dat er twee locaties zijn die volgens de definitie een blackspot zijn:

- Kruispunt: N860 Uitrit Motel Westerbroek
- Wegvak: N355 tussen van Starckenborgkanaal en Industrieweg (Noordhorn)

De uitrit van Motel Westerbroek op de N860 zal in dit actieplan met voorrang aangepakt worden. Hiervoor reserveren wij € 115.000,=.

Uit een eerste analyse van de ongevallen op het wegvak in Noordhorn blijkt dat de ongevallen zeer verspreid liggen en verschillende oorzaken hebben en daardoor moeilijk oplosbaar zijn. Daarnaast zal waarschijnlijk door de afronding van de aanleg van de rondweg Noordhorn/Zuidhorn de verkeersstromen en met name de intensiteit sterk veranderen. Vandaar dat wij dit wegvak op dit moment niet oppakken.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Aanpak onveilige kruising N860 (uitrit Motel Westerbroek)		✓	Wegbeheerder	Van der Valk en gemeente Hoogezand-Sappemeer	€ 115.000,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 115.000,=

Gemeentelijke wegen

Op gemeentelijke wegen in de provincie Groningen zijn drie blackspots gelegen op het regionale hoofdfietsroutenetwerk. Het gaat om de volgende locaties:

- Kruising Peizerweg – Eemsgolaan (Hoogkerk/Groningen);
- Wegvak Rijksstraatweg tussen Emmalaan en Hertenlaan (Haren);
- Wegvak Mernaweg tussen Burg PA de Rochefortstraat en WH Timersmastraat (Wehe-den-Hoorn).

Als regisseur van de verkeersveiligheid in onze provincie zullen wij met de betreffende gemeenten in overleg gaan over de black spots voor (brom)fietsers. Daarnaast onderzoeken wij op welke manier wij de gemeenten kunnen ondersteunen bij de aanpak van de black spots.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Stimuleren van gemeenten black spots aan te pakken		✓	Regisseur	Gemeenten	€ 0,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 0,=

2.4.2. GEVAARLIJKE PUNTEN

Door de grote snelheidsverschillen tussen gemotoriseerd verkeer en (brom)fietsers zijn locaties waar fietsers provinciale wegen moeten oversteken risicovolle plekken. In het Beleidsplan Verkeersveiligheid provinciale wegen wordt voorgesteld voor de periode 2012-2015 jaarlijks een bedrag beschikbaar te stellen voor onder andere de aanpak van gevaarlijke fietsoversteken. In dit Actieplan Fiets geven wij aan welke fietsoversteken en andere knelpunten zullen worden aangepakt. Hierbij hebben wij onder andere gekeken naar het aantal ongevallen en de oversteekbaarheid.

Om in beeld te brengen op welke locaties op provinciale wegen (kruispunten) de meeste ongevallen met (brom)fietsers gebeuren, hebben wij een analyse gemaakt van de ongevallen in de periode 2005-2009. Op de kaart in bijlage 5 staan alle (brom)fietsongevallen in de provincie weergegeven. Een aantal locaties met veel ongevallen is kort geleden al aangepakt, bijvoorbeeld in het kader van de Fietsroute Plus Groningen-Zuidhorn.

Uit de overgebleven locatie zijn elf knelpunten geselecteerd die zullen worden aangepakt;

- a. deels als separaat project,
- b. deels in combinatie met Groot Onderhoud en
- c. deels in combinatie met andere projecten.

Daarnaast wordt in deze paragraaf nog ingegaan op:

- d. locaties waar één ongeval in vijf jaar is gebeurd;
- e. locaties die door gemeenten zijn aangedragen.

Ad. a Separate projecten

Drie separate projecten met twee ongevallen en een slechte oversteekbaarheid zullen wij nader onderzoeken. Voor de aanpak van deze locaties reserveren wij in totaal € 150.000,=.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Kruising N367 – Tweekarspelenweg (Winschoten)		✓	Wegbeheerder	Gemeente Oldambt	Nader te bepalen
2	Kruising N969 – Schoolstraat (Blijham)		✓	Wegbeheerder	Gemeente Bellingwedde	Nader te bepalen
3	Kruising N979 – Kerkhoflaan (Zevenhuizen)		✓	Wegbeheerder	Gemeente Leek	Nader te bepalen
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 150.000,=

Ad. b Projecten in combinatie met Groot Onderhoud

Voor de aanpak van de oversteek in combinatie met Groot Onderhoud in Kropswolde (kruising N386 – Energieweg) reserveren wij € 90.000,=. De aanpak van de overige punten leggen financieel geen beslag op het Actieplan Fiets.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Kruising N386 – Energieweg (Kropswolde)		✓	Wegbeheerder	Gemeente Hoogezand	€ 90.000,-
2	Kruising N365 – Schoolstraat (Vlagtwedde)		✓	Wegbeheerder	Gemeente Vlagtwedde	€ 0,=
3	Kruising N860 – Rijksstraatweg (Haren)		✓	Wegbeheerder	Gemeente Haren	€ 0,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 90.000,=

Ad. c Projecten in combinatie met andere projecten

Een aantal onveilige locaties wordt al meegenomen in lopende projecten.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Onderzocht in het project:
Nr	Project	Gebruik	Vkv		
1	Kruising N360 – Oostelijke Ringweg (Groningen)		✓	Wegbeheerder	Fietsroute Plus Groningen – Ten Boer
2	Kruising N360 – Dorpsweg (Garmerwolde)		✓	Wegbeheerder	Fietsroute Plus Groningen – Ten Boer
3	Kruising N360 – Groene Zoom (Ten Boer)		✓	Wegbeheerder	Fietsroute Plus Groningen – Ten Boer
4	Kruising N361 – Burchtweg (Sauwerd)		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 (Zuidelijk deel)
5	Kruising Oostelijke Ringweg – Cuypersweg (Groningen)		✓	Wegbeheerder	Aanpak Oostelijke Ringweg Groningen

Vkv = verkeersveiligheid

Ad. d Locaties waar één ongeval in vijf jaar is gebeurd

Locaties waar in de periode 2005-2009 één ongeval met betrokkenheid van een (brom)fietser is gebeurd worden in principe niet opgepakt. Wel zal worden bekeken of er kleinschalige verbeteringen kunnen worden meegenomen bij andere projecten. De volgende punten zullen wij onderzoeken:

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Onderzocht in het project:
Nr	Project	Gebruik	Vkv		
1	Kruising N361 – Tjardaweg		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 Zuidelijk deel of FP Winsum
2	Kruising N361 – Wierumerschouwsterweg (Adorp)		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 Zuidelijk deel of FP Winsum
3	Kruising N361 – Munnikeweg		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 Zuidelijk deel of FP Winsum
4	Kruising N361 – Valsinge (Wetsinge)		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 Zuidelijk deel of FP Winsum
5	Kruising N361 – Winsumermeeden		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 Zuidelijk deel of FP Winsum
6	Kruising N361 – N983 (Weheden-Hoorn)		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 Noordelijk deel
7	Kruising N363 – Eenrumerweg (Baflo)		✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N363 (2015)
8	Kruising N363 – Zijlsterweg (Usquert)		✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N363 (2015)
9	Kruising N363 – Streeksterweg (Usquert)		✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N363 (2015)
10	Kruising N363 – M.A. de Ruyterstraat (Roodeschool)		✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N363 (2015)
11	Kruising N365 – Veelerveensterweg/Ruiten A Kanaal West		✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N365 (2015)
12	Kruising N365 – Stakenborgweg		✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N365 (2015)

13	Kruising N385 – Bareveldstraat (Bareveld)	✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N385 (2014)
14	Kruising N969 – Leidijksweg (Rhederbrug)	✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N969 (2013)
15	Kruising N980 – Kerkweg (Sebaldeburen)	✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N980 (2014)
16	Kruising N980 – Harkereed (Doezum)	✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N980 (2015)
17	Kruising N981 – De Wit's Reed (Kornhorn)	✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N981 (2015)
18	Kruising N981 – Sjallemastraat (Opende)	✓	Wegbeheerder	Groot Onderhoud N981 (2015)

Vkv = verkeersveiligheid

Ad. e Locaties die door gemeenten zijn aangedragen

In het proces hebben we ook aan gemeenten gevraagd om infrastructurele knelpunten op het regionale hoofdfietsroutenetwerk aan te geven. Een aantal daarvan worden in lopende projecten meegenomen. De overige door gemeenten aangedragen knelpunten worden op dit moment niet opgepakt, aangezien deze geen prioriteit hebben ten aanzien van de verkeersveiligheid en hier geen mogelijkheden zijn om deze mee te nemen in andere projecten.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Onderzocht in het project:
Nr	Project	Gebruik	Vkv		
1	Kruising N361 – Warfhuisterweg (Wehe-den-Hoorn)		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 (Noordelijk deel)
2	Kruising N361 – Borgweesterweg (Wehe-den-Hoorn)		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 (Noordelijk deel)
3	Verschillende oversteken over de N361 tussen Groningen en Winsum		✓	Wegbeheerder	Aanpak N361 (Zuidelijk deel)

Vkv = verkeersveiligheid

2.4.3. GEVAARLIJKE (BROM)FIETSRUTES

Om in beeld te brengen op welke routes op provinciale wegen de meeste ongevallen met (brom)fietsers gebeuren, is een analyse gemaakt van de gevaarlijkste routes in de periode 2000-2009. In de top 4 zien we allemaal routes van en naar de stad Groningen:

- de N355 (Groningen-Zuidhorn);
- de N360 (Groningen-Ten Boer);
- de N361 Groningen-Winsum);
- de N860 (Groningen-Hoogezand).

Tussen Groningen en Zuidhorn is inmiddels (grotendeels) een Fietsroute Plus gerealiseerd en tussen Groningen en Winsum en tussen Groningen en Ten Boer wordt een Fietsroute Plus aangelegd. Deze hoogwaardige fietsroutes moeten het aantal ongevallen met (brom)fietsers fors terugdringen. Voor de periode tot en met de aanleg van de Fietsroutes Plus zullen wij de verkeersveiligheidssituatie in de gaten houden en indien nodig kleine (tijdelijke) maatregelen nemen. Tussen Groningen en Hoogezand-Sappemeer is geen Fietsroute Plus gepland.

3E-aanpak N860 Groningen - Hoogezand

Een ongevalanalyse uit 2005 liet al zien dat de breedte van het fietspad niet het belangrijkste probleem is; de meeste ongevallen gebeuren op kruispunten/uitritten. Daarnaast valt de hoge betrokkenheid van bromfietzers op. In 2010 is de kruising met de Nevelsloot aangepakt en binnenkort volgt de uitrit bij Motel Westerbroek (zie paragraaf 2.4.2). Met de aanpak van deze knelpunten is de problematiek echter nog niet verleden tijd op de gehele route.

Voor dit project gaan wij de beproefde 3E-aanpak inzetten. Deze aanpak bestaat uit een combinatie van maatregelen op het gebied van infrastructuur, handhaving en educatie (Engineering, Enforcement en Education). Deze drie onderdelen vullen elkaar zeer goed aan en is in het verleden al zeer succesvol gebleken. Een vergelijkbare aanpak is al een aantal keer gehanteerd voor een wegverbinding (o.a. paal en perk-route N372). Dit is voor het eerst dat hij voor een fietsverbinding wordt toegepast. In deze pilot kijken wij hoe een 3E-aanpak voor fietsroutes aangepakt kan worden.

Wanneer alleen gekeken wordt naar ongevallen met bromfietzers valt ook de gemeentelijke route Hereweg-Rijksstraatweg (Groningen/Haren) negatief op. Wij zullen – als regisseur van de verkeersveiligheid in onze provincie – de gemeenten Groningen en Haren stimuleren om de problematiek te onderzoeken en indien mogelijk aan te pakken.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	3E-aanpak fietsroute Groningen – Hoogezand-Sappemeer (N860)	✓	✓	Wegbeheerder	Gem. Hoogezand, Gem. Groningen, Regiopolitie Groningen, e.a.	€ 150.000,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 150.000,=

2.4.4. SPECIFIEK: BROMFIETZERS

In de Beleidsnota Fiets is geconstateerd dat bromfietzers relatief vaak betrokken zijn bij slachtofferongevallen op provinciale wegen. Vandaar dat in dit actieplan een aparte paragraaf wordt gewijd aan de verbetering van de verkeersveiligheid van bromfietzers. Specifieke gevaarlijke locaties (kruispunten) voor wat betreft bromfietzers zijn niet apart geanalyseerd. Deze locaties komen al naar boven bij de analyse van alle (brom)fietsongevallen (zie paragraaf 2.4.2 en 2.4.3).

Bromfietser op de rijbaan

Om de verkeersveiligheid van fietsers en bromfietzers te vergroten is in het verleden de maatregel “bromfiets op de rijbaan” (BOR) landelijk ingevoerd. De invoering van deze maatregel houdt in dat een bromfietser in de meeste gevallen niet meer op een “verplicht fietspad” mag rijden. Landelijk heeft deze maatregel gezorgd voor een afname van het aantal ongevallen met (brom)fietsers. In het kader van dit Actieplan Fiets is voor de provincie Groningen hier ook onderzoek naar gedaan.

De cijfers

Om in beeld te brengen wat deze maatregel in onze provincie heeft opgeleverd voor de verkeersveiligheid op de wegvakken waar BOR is ingevoerd, is een vergelijking gemaakt van de ongevallen voor de invoering van de maatregel (periode: 1997-1999) en na de invoering van de maatregel (periode: 2000-2002).

In de periode 1997 t/m 1999 was de bromfietser bij 34 ongevallen betrokken, waarvan 15 slachtofferongevallen. De meeste ongevallen vonden plaats tussen auto's en bromfietzers (18x) en tussen fietsers en bromfietzers (7x). In de periode 2000 t/m 2002 was de bromfietser bij 26 ongevallen betrokken, waarvan 17 slachtofferongevallen. De meeste ongevallen vonden ook nu plaats tussen auto's en bromfietzers (19x). Ongevallen tussen bromfietzers en fietsers vonden bijna niet meer plaats (2x).

De conclusie

Geconcludeerd wordt dat er sprake is van een afname van het aantal ongevallen waarbij bromfietzers betrokken zijn. Er is een afname van ongeveer 30% van de ongevallen (van 34 naar 26 ongevallen in de totaalgroep). Uit de analyse is ook naar voren gekomen dat het aantal ongevallen tussen bromfietzers en fietsers is afgenomen. Hieruit zou geconcludeerd kunnen worden dat het snelheidsverschil tussen de bromfietser en fietser op het fietspad in het verleden voor problemen heeft gezorgd. Daarnaast hebben er geen negatieve verschuivingen plaatsgevonden tussen de verschillende vervoerswijzen welke betrokken zijn bij ongevallen met bromfietzers. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het snelheidsverschil tussen de bromfietser en het overige gemotoriseerde verkeer niet voor problemen zorgt. Deze constatering en het feit dat het aantal ongevallen is afgenomen maken dat **wij concluderen dat de maatregel bromfiets op de rijbaan goed heeft gewerkt.**

Analyse van de effecten van de maatregel BOR in de provincie Groningen

Het beleid geeft aan dat het de insteek is dat bromfietzers op erftoegangswegen (ETW) gebruik maken van de rijbaan; ook als de maximumsnelheid 80 km/uur is. In de provincie Groningen rijdt de bromfietser op 33 wegvakken op de rijbaan tussen het andere gemotoriseerde verkeer; allemaal erftoegangswegen. Er zijn echter nog erftoegangswegen waar de bromfietser nog geen gebruik maakt van de rijbaan. Ten behoeve van dit Actieplan Fiets is geïnventariseerd op welke erftoegangswegen (ETW) in onze provincie de bromfietser nog geen gebruik maakt van de rijbaan. De volgende provinciale wegen gaan wij nader onderzoeken en waar mogelijk zullen wij maatregelen treffen om bromfietzers op de rijbaan te laten rijden:

- N365 (Alteveer – Vlagtwedde – Duitse grens)
- N386 (Hoogezand-Sappemeer – Drentse grens)
- N865 (Ten Post – Schildwolde)
- N962 (N385 – Kiel-Windeweer – Drentse grens)
- N966 (Winschoten – Beerta)
- N967 (Winschoten – Finsterwolde)
- N972 (Pekela's – Winschoten)
- N974 (Onstwedde – Stadskanaal)
- N975 (Onstwedde – Musselkanaal)
- N976 (Ter Apel – Sellingeren – Vlagtwedde)
- N979 (Leek – Zevenhuizen – Drentse grens)
- N983 (Aduard – Oldehove – Wehe-den-Hoorn)
- N987 (N33 – Wagenborgen)
- N989 (N33 – Appingedam)
- N991 (N362 – Delfzijl)
- N993 (Bedum – Ten Boer)
- N996 (Winsum – N46 – N360)
- N997 (N33 – Delfzijl)

Aandachtspunt hierbij is dat goed gekeken moet worden naar de situatie op aansluitende gemeentelijke wegen en naar de situatie bij de provinciegrens. Het spreekt voor zich dat wij met betrokken wegbeheerders in overleg zullen treden.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Bromfietser naar de rijbaan op verschillende provinciale wegen	✓	✓	Wegbeheerder	Regiopolitie, betreffende gemeenten en buurprovincies	€ 80.000,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 80.000,=

2.4.5. SPECIFIEK: OUDEREN

In de Beleidsnota Fiets is de stijgende betrokkenheid van ouderen bij (fiets)ongevallen, onder andere met de elektrische fiets, onderkend. Ook landelijk is deze trend aangegeven in de Beleidsimpuls Verkeersveiligheid. In het kader van dit Actieplan Fiets willen we vooral educatie inzetten als middel om het toenemend aantal ongevallen te reduceren. Zie hiervoor paragraaf 4.2.1. Daarnaast zullen we de ontwikkelingen op dit thema nadrukkelijk blijven volgen, onder andere wanneer het gaat over specifieke aandachtspunten voor ouderen bij het ontwerp van fietsvoorzieningen.

3. THEMA KETENMOBILITEIT EN FIETSPARKEREN

De fiets vervult in veel gevallen een functie in het voor- of natransport van het Openbaar Vervoer. Dit gecombineerde vervoer is een vorm van ketenmobiliteit. In ongeveer 40% van de verplaatsingen met de trein geldt de fiets als voortransportmiddel. Voor natransport geldt een percentage van 15%. Op sommige stations liggen deze percentages zelfs nog hoger. De laatste jaren is er zowel landelijk, als in onze provincie een ontwikkeling gaande die er voor zorgt dat deze percentages alleen nog maar zullen stijgen. Dit maakt dat ook de behoefte aan goede voorzieningen bij stations, OV-knooppunten en bushaltes groeiende is.

3.1. BETER BENUTTEN

Het programma Beter Benutten, een samenwerking tussen Rijk, regio en bedrijfsleven, moet leiden tot benuttingsmaatregelen op het bestaande wegennet en moet de files met een vijfde terugdringen. Minister Schultz van Haegen (Infrastructuur en Milieu) heeft op 27 augustus 2012 in het kader van dit programma de bereikbaarheidsverklaring Groningen-Assen ondertekend. De inzet in de regio is erop gericht de steden Groningen en Assen goed bereikbaar te houden bij de uitvoering van grote infrastructurele projecten, zoals de ombouw van de Zuidelijke Ringweg vanaf 2015.

Het programma bestaat uit vijf deelprogramma's, waaronder het deelprogramma Fiets. Het doel van dit deelprogramma is om de fiets een zo goed mogelijk alternatief te laten zijn voor de auto en bestaat uit twee onderdelen: de realisatie van Fietsroutes Plus en het stimuleren van de fiets als voor- en natransportmiddel voor het openbaar vervoer. De aanleiding om ook de fiets op te nemen in het regionale programma Beter Benutten is o.a. de stormachtige ontwikkeling van de e-bike en het anticiperen op de bereikbaarheidsproblemen die mogelijk ontstaan tijdens de ombouw van de Zuidelijke Ringweg (Aanpak Ring Zuid).

Het plan van aanpak Beter Benutten (deelprogramma Fiets) is vastgesteld in de stuurgroep van de Regio Groningen-Assen. De aanvraag binnen Beter Benutten bestaat uit:

Locatie	Fietsen-stallingen	Fiets-kluizen	OV-fietsen	Verdeling cofinanciering*	
				Provincie	Gemeente
Hoofdstation Groningen	1.000	0	0	0%	100%
Stations Groningen-Noord, Haren, Zuidhorn, Delfzijl en Veendam	0	0	36	100%	0%
Transferia Hoogkerk, Haren en P3/Europapark	180	30	10	50%	50%
Bushaltes provincie Groningen	200	9	0	50%	50%
Bushaltes provincie Drenthe	310	47	0	nvt	nvt

* Sowieso is de bijdrage van het Rijk 50% van de totale kosten. Daarnaast komt er een bijdrage van de Regio Groningen-Assen en het bedrijfsleven. Het resterende bedrag moet verdeeld worden over de provincie en gemeenten.

In bijlage 7 staan de exacte locaties weergegeven. In 2013 zullen de plannen nader uitgewerkt worden en wordt definitief bepaald hoeveel stallingen, kluizen en OV-fietsen op de verschillende locaties zullen worden geplaatst. De kosten van de maatregelen in de provincie Groningen bedragen in totaal naar schatting 1,25 miljoen euro. In dit Actieplan Fiets reserveren wij een bedrag van €110.000,= als provinciaal aandeel in de totale kosten. Naast de bijdrage van het Rijk zullen ook de Regio Groningen-

Assen, de gemeente Groningen, de provincie Drenthe, de gemeente Assen, verschillende andere gemeenten en het bedrijfsleven een bijdrage (moeten) leveren. Bij de bepaling van de provinciale bijdrage is uitgegaan van het 50/50 delen van de cofinanciering voor de fietsenstallingen op transferia en bij bushaltes.

3.2. OVERSTAP FIETS – OPENBAAR VERVOER

3.2.1. FIETSENSTALLINGEN BIJ TREINSTATIONS

De afgelopen jaren is er een grote stap gezet in de vergroting van de capaciteit van fietsenstallingen bij treinstations als gevolg van het programma 'Ruimte voor de Fiets' van ProRail en NS en het RSP-project 'Facelift Noordelijke Stations'. In bijlage 6 is te zien hoeveel fietsenstallingen er per station bijgeplaatst zijn. Er zijn – met uitzondering van het hoofdstation Groningen – geen signalen dat de huidige capaciteit ontoereikend is. Vandaar dat er in dit Actieplan Fiets geen concrete acties hiervoor worden opgenomen. In de toekomst wordt de behoefte naar fietsenstallingen wel groter, zowel landelijk als in onze provincie. Wij zullen de ontwikkeling in de gaten houden en er op inspringen in het volgende Actieplan Fiets of in het Openbaar Vervoer-beleid. Ook kan dan mogelijk een beroep worden gedaan op middelen uit het vervolg op Ruimte voor de Fiets: het actieplan fietsparkeren van het Rijk.

3.2.2. OV-FIETS

Ook in het natransport is het belang van kwalitatief hoogwaardige fietsenstallingen groot. Een vervoermiddel dat daarbij een steeds grotere rol speelt is de OV-fiets. De OV-fiets is een huursysteem waarbij fietsen bij stationsstallingen van onder andere de NS kunnen worden betrokken. Op dit moment zijn er twee stations in onze provincie waar de OV-fiets beschikbaar is: op het hoofdstation in Groningen en op het station van Winschoten. Daarnaast staat er een automatische box op het P+R-terrein bij de Euroborg.

Gezien het aantal uitstappers en de grootte van de kernen is de potentie voor OV-fiets in onze provincie – behalve in de stad Groningen – niet erg groot. Toch is het zeer waardevol om op meer stations de beschikking te hebben over een (OV-)fiets. Het investeren in OV-fietsen op stations kan de vraag er naar ook doen toenemen. Daarnaast verwacht de organisatie achter OV-fiets dat het gebruik van de OV-fiets de komende jaren nog verder zal doorgroeien als gevolg van een groeiende naamsbekendheid. Vandaar dat in eerste instantie op vijf stations OV-fiets aangeboden zal worden:

- Delfzijl (6 stuks)
- Groningen-Noord (8 stuks)
- Haren (6 stuks)
- Veendam (8 stuks)
- Zuidhorn (8 stuks)

De stations zijn voor het verkrijgen van subsidie opgenomen in het deelprogramma fiets van Beter Benutten (zie paragraaf 3.1). Gezien het karakter van de maatregel (het gebruik van de OV-fiets is lokaal, maar de totale reis van de gebruiker is (boven)lokaal/regionaal) en het feit dat de stuurgroep van de Regio Groningen-Assen heeft besloten een bijdrage te leveren, zullen we de betreffende gemeenten niet meer om een extra bijdrage vragen.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	OV-fiets station Delfzijl (6 stuks)					
2	OV-fiets station Groningen-Noord (8 stuks)					
3	OV-fiets station Haren (6 stuks)	✓		Regisseur	Regio Groningen- Assen, bedrijfs- slevan, betreffende gemeenten	€ 50.000,=
4	OV-fiets station Veendam (8 stuks)					
5	OV-fiets station Zuidhorn (8 stuks)					
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 50.000,=

3.2.3. FIETSENSTALLINGEN BIJ TRANSFERIA

De fiets vervult in veel gevallen het voor- of natransport van het Openbaar Vervoer. Ook het stimuleren van de overstap fiets-auto kan een bijdrage leveren aan het terugdringen van niet-noodzakelijk autogebruik, onder andere door het realiseren van voldoende fietsenstallingen op transferia.

In onze provincie zijn op dit moment vijf transferia:

- Transferium Hoogkerk
 - Transferium Europapark
 - Transferium Haren
 - Transferium Karding
 - Transferium Zernike
- Voor de transferia Karding en Zernike zijn er de komende

jaren plannen om deze aan te passen. Het gehele gebied rondom transferium Karding zal de komende jaren heringericht worden. Hierin zullen voldoende fietsenstallingen worden meegenomen. Voor Zernike geldt dat de gemeente plannen heeft voor een nieuw transferium bij de Noordelijke Ringweg. Zodra dit transferium gerealiseerd wordt, zullen ook hier de fietsenstallingen direct meegenomen worden.

Vandaar dat wij op dit moment gekozen hebben voor het uitbreiden van de fietsenstallingen (inclusief kluisen) op de overige drie transferia. De plannen zijn voor het verkrijgen van subsidie opgenomen in het deelprogramma fiets van Beter Benutten (zie paragraaf 3.1). De gemeente Groningen is de trekker van de realisatie van deze plannen.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Uitbreiding fietsenstallingen, fietskluisen en OV-fietsen P+R Hoogkerk	✓		Faciliterend	RGA, gem. Groningen	
2	Uitbreiding fietsenstallingen, fietskluisen en OV-fietsen P+R Europapark	✓		Faciliterend	RGA, gem. Groningen	€ 35.000,=
3	Uitbreiding fietsenstallingen, fietskluisen en OV-fietsen P+R Haren	✓		Faciliterend	RGA, gem. Haren, gem. Groningen	
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 35.000,=

3.2.4. FIETSENSTALLINGEN BIJ BUSHALTES

Ook in de delen van de provincie zonder een treinverbinding willen we een goed alternatief voor de auto bieden. Dit gebeurt door het aanbieden van busverbindingen. Niet iedereen heeft een bushalte op loopafstand. De fiets is dan een goed vortransportmiddel.

Kwaliteitseisen fietsenstallingen bij bushaltes

- Voldoende capaciteit: te bepalen op basis van tellingen + een marge van 10/20%;
- Bereikbaarheid: goede, veilige route naar de stallingen;
- Bereikbaarheid: korte loopafstand tot de bushalte;
- Prettig stallen: type stalling dient te voldoen aan FietsParKeur;
- Comfortabel stallen: verharding van de omgeving van de stalling;
- Beheer en onderhoud: de stalling dient schoon en heel te blijven.

Bij 10 of meer stallingen

- Comfortabel stallen: overkapping;
- Sociaal veilig stallen: verlichting (maatwerk);
- Extra voorzieningen: afhankelijk van de locatie (maatwerk).

De paragraaf is onderverdeeld in vier subparagrafen:

- a. Toegankelijke bushaltes.
- b. Provinciale bushaltes (overig).
- c. Bushaltes Beter Benutten.
- d. Gemeentelijke bushaltes.

Ad. a Toegankelijke bushaltes

In het kader van het project "opwaardering bushaltes" (hierbij worden de bushaltes aangepast op de nieuwe standaardnormen zoals hoogte e.d.) zijn in 2012 bij 5 bushaltes (extra) fietsenstallingen geplaatst. We gaan bij al deze haltes uit van een basisvoorziening met zes fietsenrekken. Deze worden gefinancierd uit het budget van het project "opwaardering bushaltes". Het gaat om de volgende haltes:

- N360, halte Bovenrijgeweg
- N360, halte Eekwerd
- N386, halte Woldweg 161
- N860, halte Borgweg
- N860, halte Brug Westerbroek

Voor de bushaltes die in 2013 toegankelijk worden gemaakt gaan wij nog een inventarisatie doen.

Ad. b Provinciale bushaltes (overig)

Voor de – door de OV-bureau aangegeven – belangrijkste busroutes in de provincie Groningen is geïnterpreteerd wat de bezettingsgraad van de fietsenstallingen is. Op basis daarvan is onderstaande tabel opgesteld. In deze tabel is weergegeven bij welke bushaltes op de belangrijkste buslijnen extra fietsenstallingen geplaatst zullen worden.

Wegnummer	Aantal fietsenstallingen	Overdekt?	Bijdrage Actieplan
N997 Delfzijl (N360) – Holwierde (N33)	geen	nvt	€ 0,=
N363 Ranum – Uithuizen – N33	geen	nvt	€ 0,=
N362 Scheemda – Delfzijl	geen	nvt	€ 0,=
N361 Groningen – Winsum – Lauwersoog	-----	-----	-----
Halte Boterdiep, Groningen	12	ja	€ 15.000,=
Halte Torenweg, Adorp	6	nee	€ 1.000,=
Halte Eenrummerweg, Mensingeweer	6	nee	€ 1.000,=
Halte Leens	6	nee	€ 1.000,=
N355 Groningen – Zuidhorn – Visvliet	-----	-----	-----
Halte Aduarderweg	12	ja	€ 0,=*
N983 Aduard – Wehe-den Hoorn	geen	nvt	€ 0,=
N972 Winschoten – Pekela	geen	nvt	€ 0,=
N365 Alteveer – Vlagtwedde	geen	nvt	€ 0,=
N860 Waterhuizen – Rengersbrug	-----	-----	-----
Halte Brug Westerbroek	10	ja	€ 0,=**
Halte Borgweg	6	nee	€ 0,=**
N963 Kiel windeweer – Veendam	-----	-----	-----
Halte Veendammerweg	6	nee	€ 1.000,=
	64	3x ja	€ 19.000,=

* De halte 'Aduarderweg' op de N355 wordt opgepakt vanuit het budget Groot Onderhoud haltevoorzieningen.

** De haltes 'Brug Westerbroek' en 'Borgweg' op de N860 worden meegenomen bij het toegankelijk maken van de haltes.

Binnenkort zal een uitgebreide inventarisatie plaatsvinden van de fietsenstallingen (capaciteit, bezetting en kwaliteit) langs alle provinciale wegen. Op deze manier kan bepaald worden welke aanvullingen/verbeteringen nog meer wenselijk zijn. Hierbij zal ook de kennis bij de gemeenten, de Fietsersbond en ROVER worden gebruikt. Voor de inventarisatie en de verder uitbreiding/verbetering van de fietsenstallingen reserveren wij € 50.000,=.

Om een beeld te krijgen van de aantrekkingskracht van fietsenstallingen op het gebruik van de fiets in het voortransport van het Openbaar Vervoer wordt daarnaast een pilot gedaan op een nader te bepalen buslijn. Op bushaltes langs deze lijn zal de capaciteit en kwaliteit van de fietsenstallingen worden verhoogd. De uitbreiding en het effect hiervan zullen we monitoren, om hiermee te bepalen of de maatregel bijdraagt tot hoger gebruik van het Openbaar Vervoer.

Ad. c Bushaltes Beter Benutten

In het deelprogramma fiets van Beter Benutten wordt de capaciteit van verschillende fietsenstallingen fors uitgebreid. Het gaat om de haltes: Groene Zoom (Ten Boer), A7 (Leek), A7 Corpus den Hoorn (Groningen), A28 Corpus den Hoorn (Groningen) en Europaweg/Griffeweg (Groningen). Zie hiervoor paragraaf 3.1.

Ad. d Gemeentelijke bushaltes

In de Beleidsnota Fiets is opgenomen dat vanuit onze regierol zal worden ingezet op het stimuleren van gemeenten ter verbetering van fietsenstallingen bij bushaltes in het beheer bij gemeenten. Tevens is aangegeven dat in het kader van de ontwikkeling van een actieplan zal onderzocht worden of het mogelijk is om op regionale schaal een programma te maken zoals 'Ruimte voor de fiets', specifiek gericht op fietsenstallingen bij bushaltes. Wij kiezen er voorlopig voor om op dit thema vooral een coördinerende en informatieve rol te nemen. We kiezen ervoor om ons eerst te concentreren op het verbeteren en uitbreiden van de fietsenstallingen bij onze eigen bushaltes.

PROJECTEN		Doelstelling				Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv	Rol provincie	Andere partijen	
1	Uitbreiding capaciteit fietsenstallingen in het kader van het toegankelijk maken van de provinciale bushaltes (5 haltes)	✓		Wegbeheerder	-	€ 0,=
2	Uitbreiding capaciteit fietsenstallingen op de belangrijkste buslijnen op provinciale wegen (8 haltes)	✓		Wegbeheerder	-	€ 19.000,=
3	Uitbreiding capaciteit fietsenstallingen op de overige buslijnen op provinciale wegen (nader te bepalen)	✓		Wegbeheerder	-	€ 50.000,=
4	Uitbreiding capaciteit fietsenstallingen bij provinciale/ gemeentelijke bushaltes in het kader van Beter Benutten (5 haltes)	✓		Wegbeheerder, regisseur	Gemeenten Leek en Groningen	€ 25.000,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 94.000,=

3.2.5. MET DE FIETS IN DE TREIN/BUS

Tot slot bestaat er de mogelijkheid om een (vouw)fiets mee te nemen in de trein of een vouwfiets in de bus⁷.

In het verleden is er in verschillende regionale media aandacht geweest voor het feit dat in alle stadsbussen, streekbussen en Qliners in de provincies Groningen en Drenthe gratis een vouwfiets mag worden meegenomen. In 2013 zal er door het OV-bureau opnieuw aandacht aan geschonken worden.

Arriva is verantwoordelijk voor het kenbaar maken dat de fiets mee kan in de trein. Sinds kort is hiervoor het product Arriva-FietsMeeDag. Hiermee kan (buiten de spits) voor €3,50 een fiets meegenomen worden in de trein. In 2013 zal Arriva dit nieuwe kaartje nog eens onder de aandacht brengen.

⁷ Een vouwfiets mag meegenomen worden in de bus als handbagage. De vouwfiets moet wel opgevouwen zijn en mag anderen, net als andere bagage, niet hinderen. De chauffeur bepaalt of dit het geval is.

PROJECTEN		Doelstelling				Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv	Rol provincie	Andere partijen	
1	Media-aandacht voor het meeneemen van de fiets in de trein/bus	✓		Stimuleren	OV-bureau, Arriva	€ 0,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 0,=

3.3. OVERSTAP FIETS – AUTO

Waar het Openbaar Vervoer geen alternatief is voor de auto, kan de combinatie fiets – auto een goed alternatief bieden voor het gebruik van de auto. Hierbij is het belangrijk om de mobilist te stimuleren om voor het gedeelte van de reis waarop de meeste congestie te verwachten is (met name rond de stad Groningen) de fiets te gebruiken in plaats van de auto. Ofterwijl het stimuleren van de mobilist om de auto aan de rand van de stad te parkeren en vanaf daar de reis per fiets te vervolgen. In Groningen noemen wij dit concept 'Park & Bike'. Hiermee willen we een bijdrage leveren aan de bereikbaarheid van met name de stad Groningen. Inmiddels is de stad Groningen, de Regio Groningen-Assen, samen met de provincie en het Rijk bezig met de ontwikkeling van transferia rond de stad. Een belangrijke voorwaarde bij de realisatie van deze transferia is de aanwezigheid van voldoende kwalitatief hoogwaardige fietsenstallingen.

Ook is gekeken of wij op locaties buiten de stad het gebruik van de fiets in combinatie met de auto kunnen stimuleren. Dit kan onder andere door het aanbieden van voldoende fietsenstallingen bij de verschillende carpoolplaatsen die we in de provincie hebben, zodat de fiets gebruikt kan worden voor de rit van huis naar de carpoolplaats.

3.3.1. PARK & BIKE

Voor het Park & Bike-principe is onder andere een pilot gedaan met OV-fietsen op P+R Europapark/P3. Om dit te stimuleren is het wenselijk om op de transferia rond de stad goede fietsenstallingen te hebben, zodat men daar een fiets kan stallen. Omdat de fiets in deze optie veelal 's nachts op het transferium staat, is het ook wenselijk om fietskluisen te hebben op transferia. In paragraaf 3.2.3. wordt aangegeven op welke manier de capaciteit van de fietsenstallingen op transferia uitgebreid wordt.

3.3.2. FIETSENSTALLINGEN OP CARPOOLPLAATSEN

Fietsenstallingen op carpoolplaatsen stimuleren het gebruik van de fiets voor de rit van huis naar de carpoolplaats. Uit een inventarisatie in mei 2012 (zie bijlage 8) is gebleken dat er twee carpoolplaatsen in onze provincie zijn met een tekort aan fietsenstallingen:

- Boerakker
- Marum (noord- en zuidkant A7)

Beide carpoolplaatsen en fietsenstallingen zijn in beheer bij de gemeente Marum. Omdat ze nauwelijks een lokale betekenis hebben, maar vooral een regionale en omdat ze beide aan provinciale wegen zijn gelegen, hebben wij besloten om een bijdrage te leveren aan de uitbreiding van de fietsenstallingen op beide carpoolplaatsen. Hiervoor reserveren wij € 50.000,=.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Uitbreiding fietsenstalling carpool-plaats Boerakker	✓		Regisseur	Gemeente Marum	Nader te bepalen
2	Uitbreiding fietsenstalling carpool-plaats Marum (noord- en zuidkant A7)	✓		Regisseur	Gemeente Marum	Nader te bepalen
Vkv = verkeersveiligheid						€ 50.000,=

3.4. FIETSENDIEFSTAL EN WEESFIETSEN

Het risico van fietsendiefstal is voor sommige personen aanleiding om de fiets thuis te laten. Fietsendiefstal staat zelfs hoog in de ergernis top 10 van Nederlanders. Vandaar dat de aanpak van fietsendiefstal wenselijk is wanneer het gebruik van de fiets gestimuleerd moet worden. Het handhaven van fietsendiefstal is geen taak van de provincie. De provincie kan preventieve maatregelen treffen, die voorzien in voldoende en goede fietsenrekken, zodat de fietser de mogelijkheid heeft om zijn of haar fiets ergens aan vast te zetten.

Maatregelen

Wij zullen in VVB-kader aandacht vragen voor de problematiek van fietsendiefstal. Bijvoorbeeld door gemeenten te stimuleren om samen met de politie (in het kader van integraal veiligheidsbeleid) aan de slag te gaan met de aanpak van fietsendiefstal. De politie van Groningen en Haren hebben hiervoor al acties/maatregelen uitgevoerd. Van deze kennis kan gebruik gemaakt worden bij de verdere aanpak van fietsendiefstal in de provincie. Op die manier moet er een soort sneeuwbaaleffect ontstaan, waardoor de kennis van de politie Groningen/Haren zich langzaam verspreid over de rest van de provincie. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het lenen van een lokfiets en een chipreader voor drie maanden. Anderzijds is het aan gemeenten om de voorwaarden te scheppen om fietsendiefstal tegen te gaan, zoals het aanbieden van goede en voldoende fietsenstallingen.

De aanwezigheid van zogenaamde weesfietsen (fietsen die op openbaar terrein gestald staan en al langere tijd niet meer zijn gebruikt) in fietsenstallingen zorgt er voor dat de vrij beschikbare capaciteit van de fietsenstallingen onnodig omlaag gaat. Daarnaast zorgen weesfietsen voor een minder aantrekkelijke aanblik van fietsenstallingen. Het probleem met weesfietsen doet zich met name voor bij treinstations. De aanpak van weesfietsen is dus een belangrijk onderdeel van het stimuleren van ketenmobiliteit. Op het moment dat we in VVB-verband aandacht besteden aan fietsendiefstal, zullen we ook de problematiek van weesfietsen meenemen.

NS en Prorail hebben met het programma Ruimte voor de Fiets een programma om uitbreiding van de fietsparkeercapaciteit op stations te realiseren. Op de uitbreiding van de fietsparkeercapaciteit zijn een aantal spelregels van toepassing. Een daarvan is dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor weesfietsenbeleid. Bij de eerste ronde (2009) was deze voorwaarde al opgenomen. Bij de tweede ronde (2011-2012) is daarbij expliciet opgenomen dat de gemeente uitvoer aan dat beleid moet geven met als leidraad het handboek weesfietsen.

In dit Actieplan Fiets reserveren we € 25.000,= voor dit thema. Op basis van de VVB-bijeenkomst over fietsendiefstal en weesfietsen en in overleg met de gemeenten zal bepaald worden op welke manier deze middelen besteed worden.

PROJECTEN

Nr	Project	Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
		Gebruik	Vkv			
1	VVB-bijeenkomst fietsendiefstal en weesfietsen (+ vervolgacties)	✓		Regisseur	VVB	€ 25.000,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 25.000,=

4. THEMA PROMOTIE EN COMMUNICATIE

Het is erg belangrijk om goede voorzieningen voor de fiets te realiseren, zoals goede fietspaden en voldoende kwalitatief hoogwaardige fietsenstallingen, maar het is ook belangrijk om door middel van promotie en communicatie het fietsgebruik te stimuleren. Dit kan onder andere door het inzetten van mobiliteitsmanagement en permanente verkeerseducatie, door concrete promotieacties of het communiceren rondom de uitvoering van projecten. Op al deze terreinen gebeurt op dit moment al erg veel. In dit hoofdstuk beschrijven we de mogelijkheden om al deze acties samen te voegen, waar mogelijk aan te vullen en op elkaar af te stemmen. Binnen het thema is onderscheid te maken tussen het stimuleren van het fietsgebruik en het verbeteren van de verkeersveiligheid door verkeerseducatie.

4.1. STIMULEREN VAN HET FIETSGEBRUIK

Het stimuleren van het fietsgebruik kan – behalve door infrastructurele maatregelen – opgepakt worden door middel van mobiliteitsmanagement, promotiecampagnes en communicatie rondom concrete projecten. Onderstaand worden deze drie insteken uitgewerkt.

4.1.1. MOBILITEITSMANAGEMENT

Op het gebied van mobiliteitsmanagement worden al verschillende activiteiten uitgevoerd die een relatie hebben met de fiets, zowel door de Taskforce Mobiliteitsmanagement van de Regio Groningen-Assen als in ons eigen werkplan Mobiliteitsmanagement. Voorbeelden zijn: stimuleringsregeling e-bike (en e-scooter), de Slimmer Pas, toolkit interne communicatie, twitterfiets en rij2op5.

Daarnaast heeft mobiliteitsmanagement een nadrukkelijke plek in het plan van aanpak “Grip op bereikbaarheid”. In dit plan van aanpak staat de ambitie beschreven om stad en ommeland bereikbaar te houden in de situatie dat veel infrastructuur- en bouwprojecten in uitvoering zijn, onder het motto “Groningen Bereikbaar!”.

Gezien bovenstaande treffen we in het kader van mobiliteitsmanagement vanuit dit actieplan geen aanvullende maatregelen.

4.1.2. PROMOTIECAMPAGNES

Het is niet altijd noodzakelijk om de keuzereiziger te overtuigen de fiets te nemen door middel van het verbeteren van de infrastructuur. Hetzelfde effect kan ook bereikt worden door gerichte promotiecampagnes. Het doel van deze campagnes is het zorgen voor meer bekendheid van de voordelen van fietsen. Hierbij is het belangrijk een heldere strategie te hebben en aan te sluiten bij de doelgroep.

Wij zien in het promoten van de fiets als aantrekkelijk vervoermiddel met name een grote rol voor gemeenten. Met concrete promotieacties kunnen de inwoners van een gemeente worden gestimuleerd gebruik te maken van de fiets.

Samen met de Regio Groningen-Assen en de provincie Drenthe gaan we in 2013 een bijeenkomst organiseren voor gemeenten en maatschappelijke organisaties, onder de noemer Focus Fiets. Het doel van deze bijeenkomst is om de verschillende partijen te prikkelen om met ideeën te komen om het gebruik van de fiets in de beide provincies te stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld opleveren dat we in onze provincie aansluiten bij bestaande (landelijke) campagnes, maar het zou ook kunnen resulteren in innovatieve nieuwe ideeën. Om het mogelijk te maken dat gemeenten een deel van de ideeën ook daadwerkelijk kunnen realiseren, reserveren we in dit Actieplan Fiets € 50.000,=.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Resultaat bijeenkomst Focus Fiets	✓		Regisseur	Regio Groningen-Assen, provincie Drenthe, gemeenten en maatschappelijke organisaties	€ 50.000,=
Vkv = verkeersveiligheid						€ 50.000,=

4.1.3. COMMUNICATIE RONDOM FIETSPROJECTEN

In eerste instantie richten wij ons hierbij op communicatie rondom concrete fietsprojecten die wij uitvoeren, zoals de aanleg van een Fietsroute Plus of de uitbreiding van het aantal fietsenstallingen. Daarvoor is een communicatiestrategie en een communicatieplan opgesteld (zie bijlage 9). Op basis van dit communicatieplan werken wij de communicatie per project verder uit. In de communicatie gebruiken we een paraplu: een term, zin of boodschap waar alle projecten en acties over de fiets onder kunnen hangen. En die steeds terugkeert bij alle communicatie-uitingen van de projecten uit het Actieplan Fiets. Dit verbindt alle losse, op zichzelf staande acties en zorgt voor eenheid.

De paraplu:

“Het project <naam project> is één van de projecten om fietsen in de provincie Groningen te stimuleren. Wij hopen dat meer mensen vaker de fiets pakken, want fietsen is gezond en goed voor het klimaat en milieu. En als fietser sta je nooit in de file. Fietst u mee?”

Per kwartaal wordt in de regiegroep een communicatiekalender samengesteld en geactualiseerd. De communicatiekalender geeft een overzicht in de tijd van alle geplande communicatieacties per project van het Actieplan Fiets. Hierbij kan het gaan om communicatie via de reguliere media, maar ook om (aanvullend) marketingachtige acties, informatieborden en kennismakingsacties. Behalve naar acties rond de verschillende projecten zal dan ook gekeken worden naar de mogelijkheden om aan te sluiten bij lopende (landelijke) campagnes.

Voor de uitvoering van de verschillende communicatieactiviteiten reserveren we in dit Actieplan Fiets €100.000,=.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Verschillende communicatieactiviteiten rondom concrete fietsprojecten (o.b.v. het communicatieplan)	✓		Wegbeheerder	Afhankelijk van het project	€ 100.000,=
2	De paraplu opnemen in elke communicatieactie	✓		Wegbeheerder	-	€ 0,=
3	Eens per kwartaal updaten van de communicatiekalender	✓		Wegbeheerder	-	€ 0,=
Vkv = verkeersveiligheid						€ 100.000,=

4.2. VERBETEREN VAN DE VERKEERSVEILIGHEID

Het verbeteren van de verkeersveiligheid kan ook opgepakt worden door inzet op het gebied van verkeerseducatie.

4.2.1. VERKEERSEUCATIE

Op het gebied van verkeerseducatie gebeurt al erg veel in onze provincie. Zowel de provincie als de verschillende gemeenten voeren projecten uit ter verbetering van de verkeersveiligheid. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn: controle fietsverlichting, de verkeersexamens, de verkeersmarkt, etc. Toch zou de fietser, en dan met name de oudere fietser een nadrukkelijker plek kunnen krijgen in het verkeerseducatiebeleid. De (oudere) fietser is in toenemende mate betrokken bij ongevallen. In VVB-verband zullen wij uitwerken op welke manier dit zou kunnen. Dit traject zou bijvoorbeeld kunnen leiden tot het organiseren van een verkeersmarkt specifiek gericht op oudere fietsers die kan rouleren langs alle gemeenten in onze provincie of clusters van gemeenten. We onderzoeken de mogelijkheden om in 2013 te starten met een pilot in de gemeente Groningen. Mogelijk kunnen het programma Blijf Veilig Mobiel of de fietspromotiedagen van de Fietsersbond een bijdrage leveren.

PROJECTEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Bijdrage aan een gezamenlijke activiteit op het gebied van verkeerseducatie		✓	Regisseur	Gemeenten en maatschappelijke organisaties	€ 50.000,-
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 50.000,=

5. THEMA ORGANISATIE

Uitvoering geven aan het fietsbeleid kan de provincie niet alleen. Het is gewenst dat alle gemeenten en relevante organisaties daaraan bij dragen, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Het is daarbij de ambitie van de provincie dat alle betrokken overheden en organisaties (zoals Fietsersbond, VVN, etc.) waar mogelijk samenwerken aan het stimuleren van het (veilig) fietsgebruik. Toch hebben de verschillende overheden ook helder omschreven rollen binnen het fietsbeleid.

De provincie heeft een coördinerende en stimulerende rol ten aanzien van het fietsbeleid richting gemeenten. Door de rijksbezuinigingen op de BDU is de stimulerende rol voor een deel weggefallen als het gaat om financiële mogelijkheden voor fietsprojecten. We hebben echter in dit actieplan, zij het beperkt, ook op gemeentelijk niveau een aantal concrete activiteiten opgenomen. De stimulerende rol wordt dan ook anders vormgegeven. Hierdoor zal de nadruk meer liggen bij het coördineren en informeren ten aanzien van het fietsbeleid. Het is onze bedoeling aan deze rol een belangrijke impuls te geven in dit Actieplan Fiets, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau. Hieronder is een nadere uitwerking van deze regierol beschreven.

Coördinerende en informerende rol

De rol van kennismakelaar en “het weten van elkaar wat we doen” en mogelijk combineren van projecten is belangrijk. Het VVB is bij uitstek geschikt als platform waar wij deze rol vorm kunnen geven. Wij zullen het agendapunt “fiets” standaard opnemen op de agenda van de VVB-bijeenkomsten (ambtelijk en bestuurlijk). Hier kunnen specifieke onderwerpen worden behandeld welke vervolgens ook kunnen worden ingebracht bij bijvoorbeeld het Fietsberaad. Informatie delen en afstemming over bijvoorbeeld promotiecampagnes of educatie kan hier ook aan de orde komen. Daarnaast kan ten aanzien van fiets gerelateerde onderwerpen altijd contact worden gezocht met de coördinator van het fietsbeleid of de betreffende klantbeheerder van de afdeling verkeer en vervoer van de provincie.

Ten aanzien van de verschillende thema's uit het Actieplan Fiets kunnen themabijeenkomsten worden georganiseerd. Zo kan er tijdens een VVB-bijeenkomst een presentatie van het zgn. “Weesfietsenteam” worden gehouden.

Het is voor gemeenten van belang om periodiek over informatie over de fiets te kunnen beschikken, zowel voor wat betreft fietsongevallen, als voor wat betreft het gebruik van de fiets. Sinds half 2012 hebben alle Groninger gemeenten de beschikking over Via Stat Ongevallen (en ViaStat Speed Profiles), aangeboden door de provincie. In de ongevalanalyse is gebleken dat een groot deel van de ongevallen met fietsers plaatsvindt op gemeentelijke wegen, dus ViaStat is een belangrijk instrument voor gemeenten om informatie te krijgen die kan worden gebruikt om te werken aan het terugdringen van het aantal ongevallen met fietsers.

Op het gebied van ongevallen kunnen gemeenten nu dus beschikken over de meest recente gegevens. Voor wat betreft cijfers over het gebruik van de fiets zijn de mogelijkheden een stuk beperkter. Via de verkeersmonitor (www.verkeersmonitor.nl) kunnen gemeenten beschikken over alle gegevens uit het telprogramma van de provincie. Dit betreft echter alleen provinciale wegen. Op dit moment wordt er niet door de provincie geteld op gemeentelijke wegen die behoren tot het regionale hoofdfietsroutenetwerk. Mogelijk dat het uitbreiden van enkele van dit soort punten gemeenten in staat stelt om het fietsgebruik beter te monitoren. We zullen in overleg met de gemeenten bepalen of er behoefte aan is. Hiervoor reserveren wij in dit actieplan € 10.000,=

Daarnaast is het goed om ook intern extra aandacht te geven aan de fiets bij onze provinciale projecten. De voorgestelde maatregelen zijn terug te vinden in paragraaf 4.3.

Concrete onderwerpen

Naast bovenstaande acties zijn er nog een aantal concrete thema's in dit Actieplan Fiets waarbij samenwerking met de gemeenten en andere partners belangrijk is. Zie hiervoor de betreffende paragrafen.

- OV-fiets (zie paragraaf 3.2.2)
- Fietsenstallingen bij bushaltes (zie paragraaf 3.2.4)
- Fietsenstallingen bij carpoolplaatsen (zie paragraaf 3.3.2)
- Fietsendiefstal en weesfietsen (zie paragraaf 3.4)
- Promotiecampagnes (zie paragraaf 4.1.2)
- Verkeerseducatie (zie paragraaf 4.2.1)

Interne organisatie

Om het fietsbeleid nog meer te integreren bij provinciale projecten is het ook van belang om in de werkwijze meer aandacht te geven aan de fiets. Wij gaan uitwerken op welke manier we ervoor kunnen zorgen dat er bij projecten meer/specifieker aandacht wordt besteed aan de fiets, zonder dit verplicht te maken, bijvoorbeeld in een format.

Om alle activiteiten en projecten in dit actieplan te coördineren gaan we een regiegroep opzetten waarin een keer per kwartaal de voortgang van het projecten besproken wordt. Daarnaast continueren we de reguliere ambtelijke werkoverleggen met de Fietsersbond en over recreatieve fietspaden.

ACTIVITEITEN		Doelstelling		Rol provincie	Andere partijen	Bijdrage Actieplan
Nr	Project	Gebruik	Vkv			
1	Vast agendapunt "fiets" bij regionale VVB-bijeenkomsten		✓	Regisseur	VVB	€ 0,=
2	Periodieke informatie over gebruik van de fiets richting gemeenten	✓	✓	Regisseur	Gemeenten	€ 10.000,-
3	Beschikbaar stellen van VIASSTAT		✓	Regisseur	Gemeenten	€ 0,=
4	"Fiets" meer/specifieker aandacht geven in provinciale projecten	✓	✓	Nvt	Nvt	€ 0,=
5	Organiseren themabijeenkomsten	✓	✓	Regisseur	VVB	€ 25.000,-
6	Opzetten regiegroep Actieplan Fiets	✓	✓	Regisseur	-	€ 0,=
<i>Vkv = verkeersveiligheid</i>						€ 35.000,=

6. MONITORING EN EVALUATIE

Om inzicht te krijgen in hoeverre de ingeslagen weg de juiste is en de projecten daadwerkelijk bijdragen aan de doelstellingen uit de Beleidsnota Fiets, is monitoring en evaluatie van groot belang. In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke manier wij dit doen.

6.1. ONGEVALLANALYSES

In 2006 is de afdeling Verkeer en Vervoer begonnen met de evaluatiemonitor. Dit houdt in dat bij (verkeerskundige) projecten structureel gegevens, zoals intensiteiten en ongevalcijfers, worden verzameld. Door deze gegevens voor (nulmeting) en na de reconstructie (na een jaar en na drie jaar) met elkaar te vergelijken kunnen wij de effecten van een herinrichting of verandering cijfermatig evalueren.

Vanuit onze rol als regisseur van het regionale verkeersveiligheidsbeleid, hebben wij alle gemeenten toegang gegeven tot het ongevallen- en snelheden analysepakket VIA Stat, zodat ook gemeenten nadrukkelijker keuzes kunnen maken op basis van objectieve gegevens. Zie hiervoor hoofdstuk 5.

6.2. TELPROGRAMMA

Sinds 2004 worden er op 46 punten op de provinciale fietspaden regelmatig (1x per 2 jaar of 1x per 3 jaar) tellingen gedaan gedurende een periode van 2 maanden per locatie. De telpunten zijn verdeeld over het agglomeratiecordon, het binnenstadcordon en de rest van de provincie. Dankzij dit uitgebreide netwerk van telpunten kunnen wij uitspraken doen over de ontwikkelingen in de intensiteit op onze provinciale fietspaden. Toch hebben wij in dit Actieplan Fiets aanleiding gezien om het netwerk uit te breiden met zes nieuwe telpunten, uit het oogpunt van dekking over de gehele provincie.

Ook op de (toekomstige) Fietsroutes Plus hebben we een wijziging aangebracht in ons telprogramma. Vanaf 2013 zullen deze trajecten altijd jaarlijks geteld worden (tot nu toe gold dat alleen voor de telpunten op het agglomeratiecordon). Daarnaast zullen er in overleg met de gemeenten ook jaarlijks tellingen plaatsvinden op alternatieve (gemeentelijke) routes voor de Fietsroutes Plus. Dit doen we vanaf de start van de planvorming tot en met 3 jaar na realisatie van de Fietsroute Plus. Op die manier kan het effect van de Fietsroute Plus nauwkeurig in beeld gebracht worden.

Tot slot kan het ook van belang zijn dat we beschikken over telgegevens daar waar het regionale hoofdfietsroutenetwerk niet over provinciale fietspaden loopt. In overleg met gemeenten zullen we bekijken waar extra telpunten een meerwaarde kunnen hebben. Zie hiervoor hoofdstuk 5.

6.3. COMFORTMETING

Ten behoeve van het onderhoud van fietspaden in het meerjarenplan beheer en onderhoud provinciale infrastructuur wordt er een keer per vier jaar een comfortmeting gehouden (zie paragraaf 2.2.2.). Op basis van de comfortmeting wordt bepaald welke fietspaden onderhoud krijgen. We zullen onderzoeken of een beoordeling van de kwaliteit van het wegdek door gebruikers een tweede indicator kan zijn bij het opstellen van het onderhoudsprogramma. Bij de 3E-aanpak van het fietspad langs de N860 (zie paragraaf 2.4.3) wordt onderzocht of we een soort pilot kunnen doen.

6.4. BELEVINGSONDERZOEK

Naast de cijfermatige ontwikkelingen willen wij ook graag weten hoe de (brom)fietser onze fietspaden beleeft. Bij de beleving van een (brom)fietser gaat het onder andere over de aantrekkelijkheid van het fietspad en hoe veilig men zich op het fietspad voelt. Deze vorm van belevingsonderzoek hebben wij al toegepast in het onderzoek naar de Fietsroutes Plus. Bij de start van de planvorming wordt een fietsenquête uitgezet om inzicht te krijgen in het gebruik van de huidige route. Daarnaast hebben we een breed belevingsonderzoek uitgezet voor de Fietsroute Plus Groningen-Zuidhorn. Met name bij nieuwe fietspaden is dit instrument goed in te zetten.

7. PLANNING EN FINANCIERING

7.1. BESCHIKBARE MIDDELEN

In de provinciale programmabegroting is voor de uitvoering van het fietsbeleid voor de periode 2012–2015 jaarlijks een bedrag gereserveerd van €250.000,=. Tezamen met de €200.000,= die nog resteerde in de vorige beleidsperiode is er voor de periode tot en met 2015 **€1.200.000,=** beschikbaar voor de uitvoering van het fietsbeleid.

Op 21 maart 2012 is het beleidsplan voor de verkeersveiligheid op provinciale wegen door Provinciale Staten vastgesteld. Het daaraan gekoppeld uitvoeringsprogramma hebben wij op 26 juni 2012 vastgesteld. Een van de speerpunten van dit beleidsplan is de verkeersveiligheid van (brom)fietsers op provinciale wegen. In het uitvoeringsprogramma is voor de periode 2012-2015 in totaal **€240.000,=** opgenomen. Deze middelen krijgen via dit Actieplan Fiets hun bestemming.

In totaal is er voor de uitvoering van de maatregelen uit dit Actieplan Fiets dus **€ 1.440.000,=** beschikbaar.

7.2. FINANCIERING EN PLANNING PROJECTEN

In onderstaande tabel staat weergegeven op welke manier de beschikbare middelen – verdeeld over de vier thema's – worden ingezet en wanneer de uitvoering van de verschillende maatregelen gepland is. Het gaat hierbij om het bedrag dat ten laste komt van het Actieplan Fiets.

THEMA 'INFRASTRUCTUUR'

Ontbrekende schakels

Aanpak van twee ontbrekende schakels (worden meegenomen in andere projecten)	2012-2015	€ 0,00
--	-----------	--------

Onderhoud

Verschillende onderhoudsprojecten (meerjarenplan beheer en onderhoud provinciale infrastructuur)	2012-2015	€ 0,00
--	-----------	--------

Breedte fietspaden

(Onderzoek naar) verbreding van 1200 meter fietspad langs de N355 ter hoogte van Zuidhorn	2013-2014	€ 140.000,00
---	-----------	--------------

Verkeersveiligheid

Aanpak van twee à drie gevaarlijke locaties	2012-2015	€ 265.000,00
---	-----------	--------------

Aanpak van drie gevaarlijke locaties i.c.m. Groot Onderhoud	2012-2015	€ 90.000,00
---	-----------	-------------

Onderzoek en aanpak van verschillende gevaarlijke locaties i.c.m. andere projecten	2012-2015	€ 0,00
--	-----------	--------

3E-aanpak fietsroute Groningen – Hoogezand-Sappemeer (N860)	2013-2015	€ 150.000,00
---	-----------	--------------

Bromfietser naar de rijbaan op verschillende provinciale wegen	2013-2014	€ 80.000,00
--	-----------	-------------

THEMA 'KETENMOBILITEIT'

OV-fiets op vijf treinstations	2013-2014	Zie Beter Benutten
Uitbreiding fietsenstallingen, fietskluizen en OV-fietsen drie transferia	2013-2014	Zie Beter Benutten
Extra fietsenstallingen bij verschillende bushaltes (excl. Beter Benutten)	2013-2014	€ 69.000,00
Media-aandacht voor het meenemen van de fiets in de trein/bus	2013	€ 0,00
Bijdrage aan pakket Beter Benutten	2013-2014	€ 110.000,00
Uitbreiding fietsenstallingen carpoolplaatsen Boerakker en Marum	2013-2014	€ 50.000,00
Organiseren themabijeenkomst fietsendiefstal/weesfietsen (+ vervolgcities)	2013-2014	€ 25.000,00

THEMA 'PROMOTIE EN COMMUNICATIE'

Resultaat bijeenkomst Focus Fiets (promotiecampagnes)	2013-2015	€ 50.000,00
Verschillende communicatieactiviteiten rondom concrete fietsprojecten	2012-2015	€ 100.000,00
Bijdrage aan gezamenlijke activiteit op het gebied van verkeerseducatie	2013-2015	€ 50.000,00

THEMA 'ORGANISATIE'

Vast agendapunt "fiets" bij VVB-bijeenkomsten	2012-2015	€ 0,00
Periodieke informatie over gebruik van de fiets richting gemeenten		€ 10.000,00
Beschikbaar stellen van Via Stat		€ 0,00
"Fiets" meer/specifieker aandacht geven in provinciale projecten		€ 0,00
Organiseren themabijeenkomsten		€ 25.000,00
Opzetten regiegroep Actieplan Fiets		€ 0,00

ONVOORZIEN

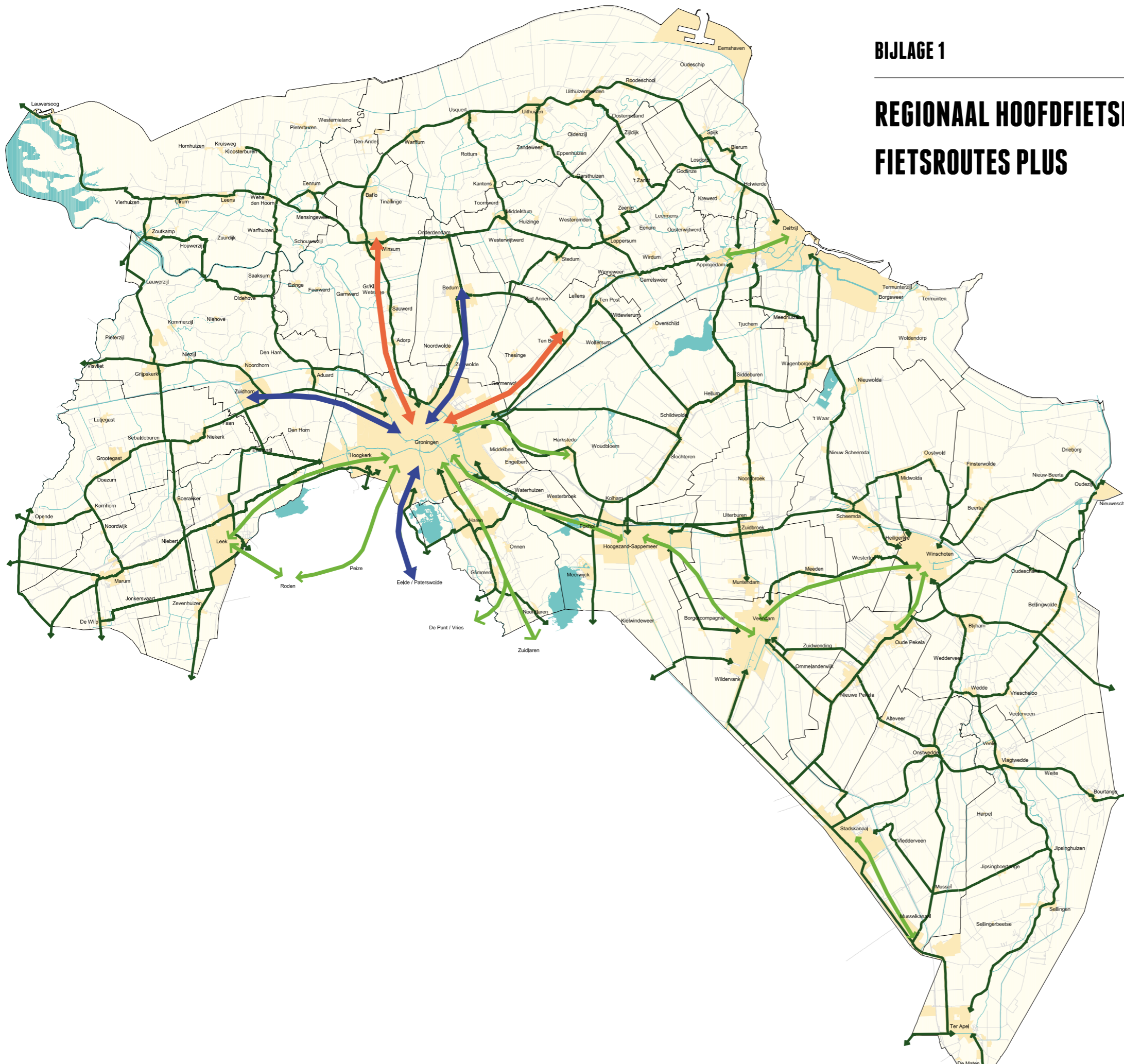
Post onvoorzien	2012-2015	€ 226.000,00
-----------------	-----------	--------------

€ 1.440.000,00

BIJLAGEN

- BIJLAGE 1** **REGIONAAL HOOFDFIETSROUTENETWERK EN POTENTIËLE FIETSROUTES PLUS**
- BIJLAGE 2** **ONTBREKENDE SCHAKELS**
- BIJLAGE 3** **OVERZICHT TE SMALLE FIETSPADEN**
- BIJLAGE 4** **BLACK SPOTS IN DE PROVINCIE GRONINGEN**
- BIJLAGE 5** **(BROM)FIETSONGEVALLEN OP PROVINCIALE WEGEN**
- BIJLAGE 6** **FIETSENSTALLINGEN OP TREINSTATIONS**
- BIJLAGE 7** **AANVRAAG BETER BENUTTEN**
- BIJLAGE 8** **FIETSENSTALLINGEN OP CARPOOLPLAATSEN (INVENTARISATIE)**
- BIJLAGE 9** **COMMUNICATIEPLAN**

REGIONAAL HOOFDFIETSROUTENETWERK EN POTENTIËLE FIETSROUTES PLUS

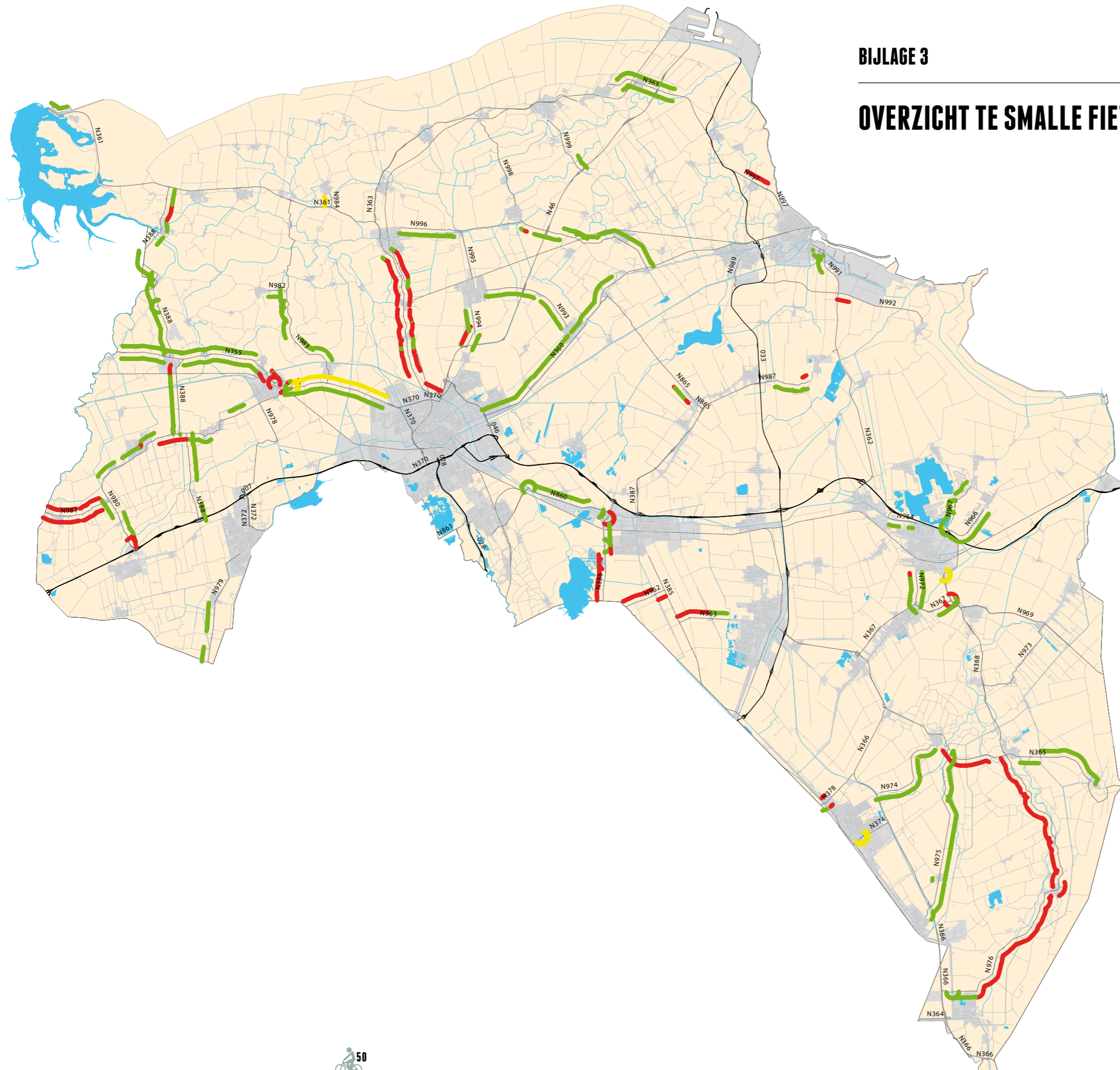
ONTBREKENDE SCHAKELS

- Station
- Spoorweg
- Selectie ontbrekende fietsvoorziening
- Regionaal fietsnetwerk
- Fietsinfrastructuur*
- Fietsinfrastructuur (gewenst)
- Weg
- Gemeentegrens
- Bebouwing (bestaand / bestemd)
- Meer / Waterweg

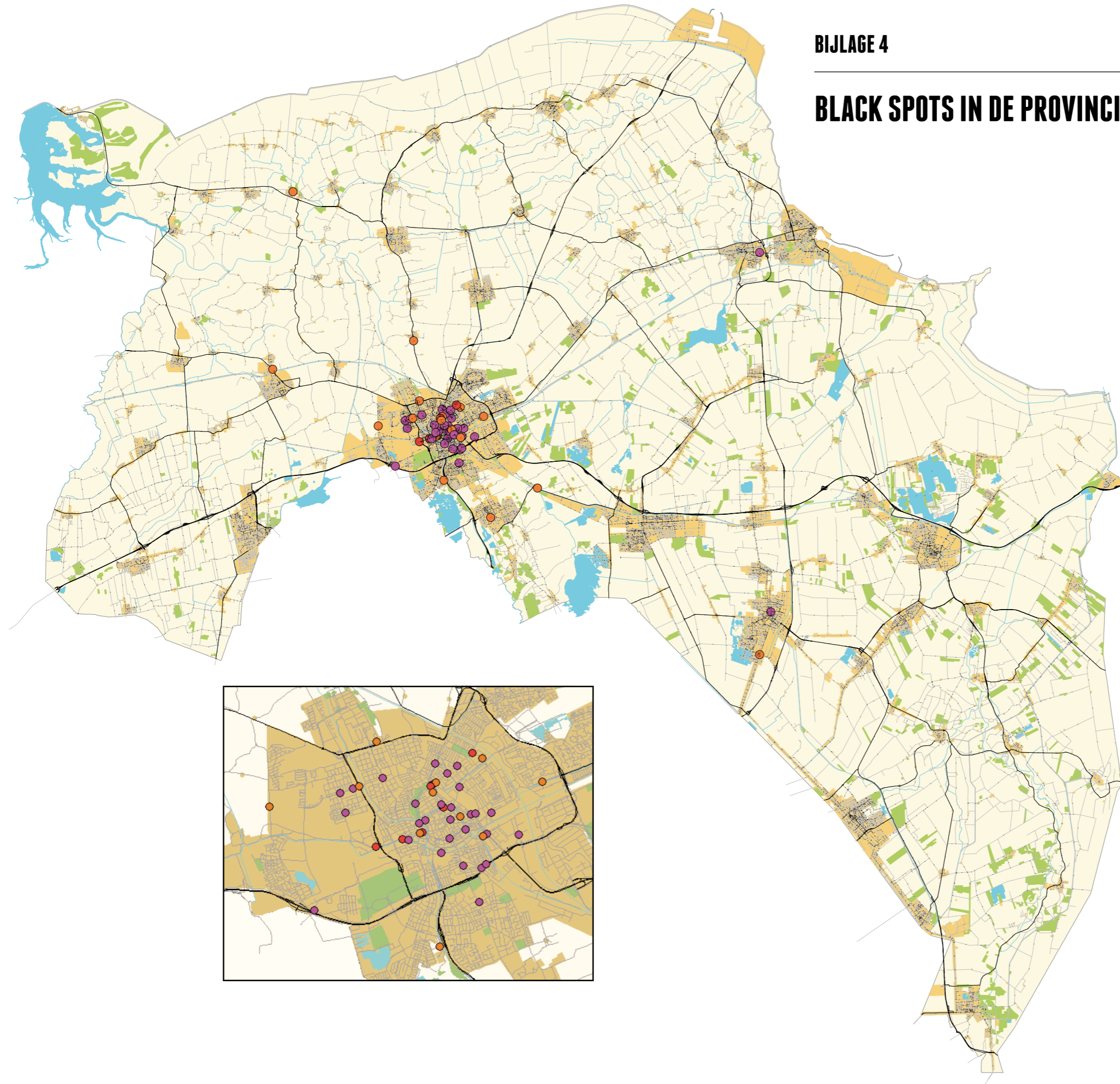
* Bestaande uit
 - fietspad
 - fietspad (suggestie)stroken
 - parallelweg, primair bedoeld voor fietsverkeer
 - medegebruik agrarisch verkeer

OVERZICHT TE SMALLE FIETSPADEN

- Fietspad is voldoende breed
- Fietspad is onvoldoende breed
- Onvoldoende gegevens bekend of n.v.t.
- wegen
- waterweg
- spoorweg
- █ bos
- █ meer

BLACK SPOTS IN DE PROVINCIE GRONINGEN

Ongevallen

● 1 ongeval

● 2 ongevallen

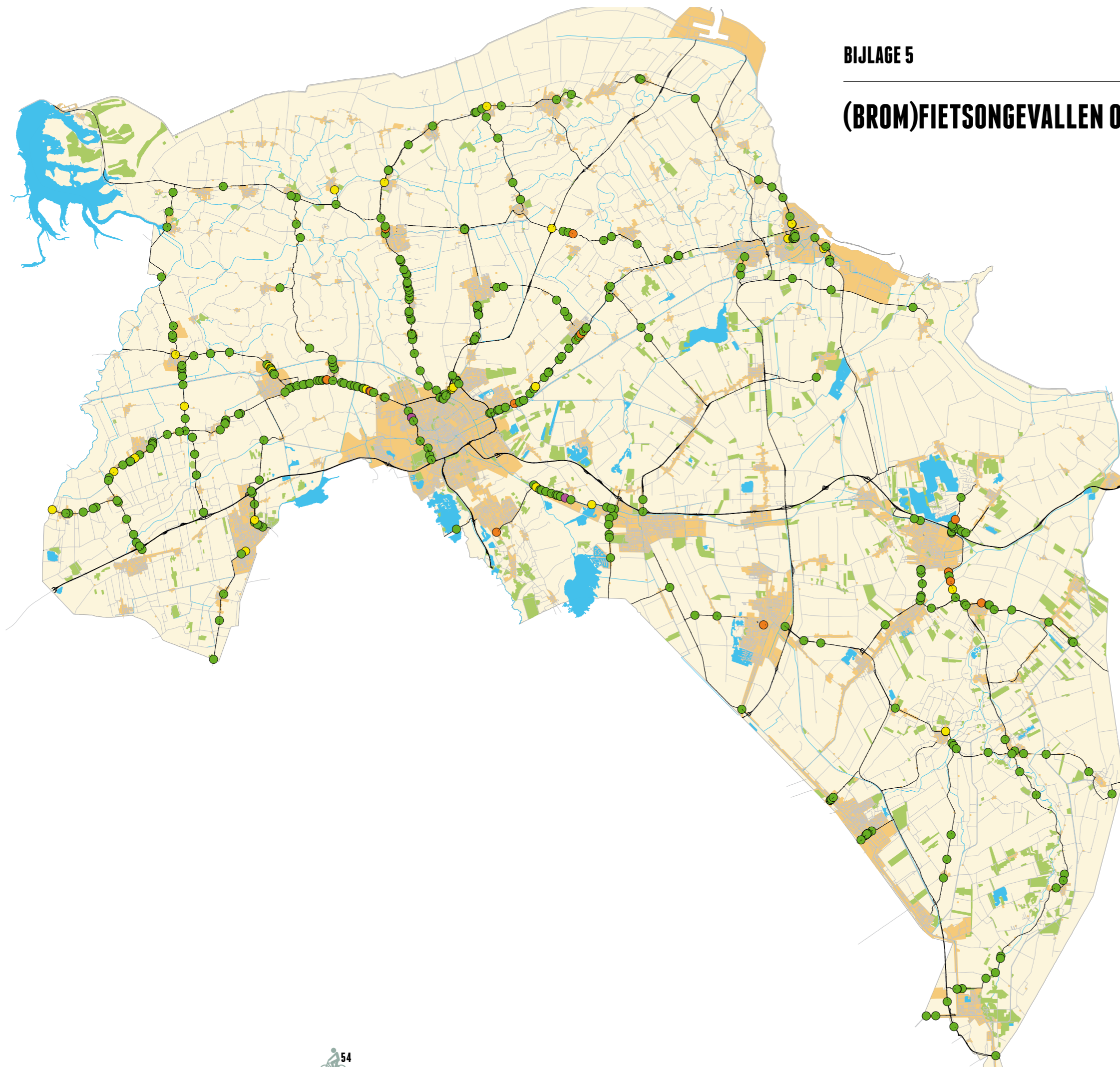
● 3-5 ongevallen

● 6-10 ongevallen

● >10 ongevallen

(Brom)fiets Blackpots in de provincie Groningen
6 ongevallen en/of 3 slachtoffer ongevallen in 3 jr.
Periode 2007 t/m 2009

(BROM)FIETSONGEVALLEN OP PROVINCIALE WEGEN

ongevallen

- 1 ongeval
- 2 ongevallen
- 3-5 ongevallen
- 6-10 ongevallen
- >10 ongevallen

Alle ongevallen met bromfietzers op provinciale fietspaden en wegen.
Periode 2000 t/m 2009

FIETSENSTALLINGEN OP TREINSTATIONS

Station	start ¹	eerste uitbreiding provincie ²	tweede uitbreiding provincie ³	totaal
Appingedam	208	80	40	328
Baflo	56	80		136
Bedum	96	40		136
Delfzijl	64	40		104
Delfzijl-West	16	40		56
Grijpskerk	80	80		160
Groningen Noord	112	112	80	304
Groningen Centraal ⁴				
Groningen Europapark	118			118
Haren	160	60		220
Hoogezand-Sappemeer	144	100		244
Kropswolde	32	20	56	108
Loppersum	144			144
Martenshoek	80	60	64	204
Nieuweschans	64			64
Rodeschool	40			40
Sappemeer Oost	32		88	120
Sauwerd	60			60
Scheemda	144	100	32	276
Stedum	76			76
Uithuizen	120	60		180
Uithuizermeeden	88	80		168
Usquert	32			32
Warffum	72	40		112
Winschoten	192	120	128	440
Winsum	272	100		372
Zuidbroek	112	100		212
Zuidhorn	344	160		504

¹ voor januari 2009

² na januari 2009

³ na oktober 2011

⁴ via apart traject, rechtstreeks tussen gemeente Groningen en ProRail

BIJLAGE 7

AANVRAAG BETER BENUTTEN

Kostenoverzicht

In onderstaand kostenoverzicht wordt uitgegaan van:

- Fietsenklemmen overkapt (bij afname van meer dan 150 plaatsen): € 750,=
- Fietskluizen overkapt: € 3.000,=
- Fietskluizen met OV-fiets overkapt: € 5.000,=

In genoemde eenheidsprijzen de kosten voor beheer en onderhoud niet opgenomen. Dit is voor de verantwoordelijkheid van de reguliere wegbeheerder.

Treinstations

Locatie	Fietsenklemmen overkapt	Fietskluizen overkapt	Fietskluizen met OV-fiets overkapt	Kosten (€)
Hoofdstation Groningen*	1000	0	0	€ 600.000,00
Stations Groningen-Noord, Zuidhorn, Hoogezand-Sappemeer, Haren, Winsum en Veendam	0	0	40	€ 200.000,00
TOTAAL	1000	0	40	€ 800.000,00

* Dit betreft extra fietsparkeerplekken inpandig bij bestaande lokatie; dit is vooralsnog geraamd bedrag.

P+R-locaties

Locatie	Fietsenklemmen overkapt	Fietskluizen overkapt	Fietskluizen met OV-fiets overkapt	Kosten (€)
Hoogkerk	40	6	4	€ 68.000,00
Haren	100	14	6	€ 147.000,00
P3 / Europapark	40	10	0	€ 60.000,00
TOTAAL	180	30	10	€ 275.000,00

Busknooppunten en bushaltes

Locatie	Fietsenklemmen overkapt	Fietskluizen overkapt	Fietskluizen met OV-fiets overkapt	Kosten (€)
Zuidlaren (N34)	40	4	0	€ 42.000,00
Gieten	0	10	0	€ 30.000,00
Carpoolplaats Tynaarlo	20	4	0	€ 27.000,00
Centrum Vries	30	0	0	€ 22.500,00
Marsdijk, Assen	80	10	0	€ 90.000,00
Balkenweg/A28, Assen	40	5	0	€ 45.000,00
De Punt (bushalte)	20	4	0	€ 27.000,00
Peize	30	5	0	€ 37.500,00
Roden	50	5	0	€ 52.500,00

Leek (A7)	40	4	0	€ 42.000,00
A7 Corpus den Hoorn, Groningen	20	0	0	€ 15.000,00
A28 Corpus den Hoorn, Groningen	100	0	0	€ 75.000,00
Eurpaweg/Griffeweg, Groningen	40	0	0	€ 30.000,00
Ten Boer	0	5	0	€ 15.000,00
TOTAAL	510	56	0	€ 550.500,00

TOTAAL 1.625.500,00

BIJLAGE 8

FIETSENSTALLINGEN OP CARPOOLPLAATSEN (INVENTARISATIE)

Carpoolplaats	Eigenaar	Capaciteit	Bezetting*	Percentage	Opmerkingen
Aduard	Gemeente	45	17	38%	
Alteveer	Provincie	8	0	0%	
Bedum	Gemeente	5	0	0%	
Boerakker	Gemeente	12	12	100%	De bushalte op de oprit A7 heeft eigen stallingen
Delfzijl	Gemeente	12	0	0%	
Hoogezand-Sappemeer	Gemeente	12	6	50%	
Leek (2x)	Gemeente		0	0%	Carpoolplaats
		24	7	29%	Parkeerplaatsen oprit A7 ri. Groningen
Marum (2x)	Gemeente	32	15	47%	Noordkant A7 (20 nieuwe rekken geplaatst)
		12	22	183%	Zuidkant A7
Meeden	Rijk	12	3	25%	
Middelstum	Gemeente	6	0	0%	
Oude Pekela	Provincie	6	1	17%	
Scheemda	Gemeente	0	0	0%	
Schildwolde	Gemeente	11	0	0%	
Stadskanaal	Provincie	8	0	0%	
Ten Boer	Gemeente	146	37	25%	
Veendam	Gemeente	12	3	25%	
Winschoten	Gem/prov?	19	1	5%	
Zuidbroek	Gemeente	8	1	13%	
		390	125	28%	

* Geinventariseerd op 8 en 10 mei 2012

COMMUNICATIEPLAN

Projectnaam : Actieplan Fiets
Opdrachtgever : Rolf Dijkstra
Projectleider : Iwan Kramer
Afdeling : Verkeer en Vervoer
BJC : Irma Kruize-Haan
Datum : 14 november 2012
Versie : 5de versie
Status : Definitief

De provincie wil het gebruik van de fiets stimuleren. Als meer mensen vaker de fiets pakken, zorgt dit voor minder auto's op de weg en voor betere bereikbaarheid (en daarmee economie) van de provincie. Daarnaast weet iedereen dat fietsen gezond is en beter voor milieu en klimaat. Het Actieplan Fiets beschrijft welke concrete acties we ondernemen om het gebruik van de fiets te stimuleren en de verkeersveiligheid van fietsers te verbeteren. Het Actieplan Fiets heeft betrekking op een periode van vier jaar (2012 – 2015).

Dit communicatieplan is de vertaling van deze acties in communicatiedoelstellingen, communicatieacties en de planning hiervan voor de externe communicatie. Op basis hiervan wordt de communicatie per project verder uitgewerkt. Dit communicatieplan is een werkdocument, wat inhoudt dat het regelmatig wordt gecontroleerd op actualiteit en waar nodig bijgewerkt.

1. PROJECTOMSCHRIJVING ACTIEPLAN FIETS

De provincie Groningen voert veel projecten uit om het gebruik van de fiets te stimuleren en de verkeersveiligheid te verbeteren. In het Actieplan Fiets staan concrete projecten voor vier thema's: infrastructuur, ketenmobiliteit & fietsparkeren, promotie & communicatie en organisatie. Concreet gaat het om de volgende projecten:

Project	Aanvullende informatie	Doel
Onderhoud van fietspaden	Verbeteren van de kwaliteit van verschillende fietspaden in de provincie	Verkeersveiligheid en stimuleren gebruik
Breedte van fietspaden	Verbreden van een te smal fietspad	Verkeersveiligheid en stimuleren gebruik
Fietsroutes Plus	Buiten dit Actieplan Fiets om worden gerealiseerd: Fietsroute Plus Groningen-Zuidhorn, Fietsroute Plus Groningen-Bedum, Fietsroute Plus Groningen-Ten Boer en Fietsroute Plus Groningen-Winsum	Verkeersveiligheid en stimuleren gebruik
Verkeersveiligheid	Aanpak van verschillende onveilige locaties voor fietsers	Verkeersveiligheid
Bromfiets op de rijbaan	Onderzoek naar het geleiden van bromfietsers naar de rijbaan op verschillende erftoegangswegen	Verkeersveiligheid, stimuleren gebruik
OV-fiets	OV-fiets op stations Delfzijl, Groningen-Noord, Haren, Veendam en Zuidhorn	Stimuleren gebruik
Fietsenstallingen op transferia	Uitbreiding fietsenstallingen, fietskluizen en OV-fiets op P+R Hoogkerk, P+R Europapark en P+R Haren	Stimuleren gebruik
Fietsenstallingen bij bushaltes	Uitbreiding capaciteit fietsenstallingen bij provinciale bushaltes	Stimuleren gebruik

Fietsenstallingen bij carpoolplaatsen	Uitbreiding capaciteit fietsenstallingen bij carpoolplaatsen	Stimuleren gebruik
Met de fiets in de trein/bus	Communicatie over de mogelijkheden door het OV-bureau/Arriva	Stimuleren gebruik
Fietsendiefstal/weesfietsen	Stimuleren van gemeenten de problematiek aan te pakken	Stimuleren gebruik
Promotiecampagnes	Gemeenten stimuleren om actief aan stimulering van fietsgebruik te doen	Stimuleren gebruik
Verkeerseducatie	In VVB-verband uitwerken van het speerpunt "oudere fietsers" binnen de verkeerseducatie	Verkeersveiligheid

Doelen Beleidsnota Fiets vertaald naar communicatiedoelen

In de Beleidsnota Fiets staan twee hoofddoelstellingen en vijf subdoelstellingen. Vertaald naar communicatiedoelen gaat het om:

- Het gebruik van de fiets verhogen, zowel op de Fietsroutes Plus als op andere provinciale fietspaden
 - ➔ inwoners in de provincie pakken vaker de fiets, ook in combinatie met auto, trein, bus.
- De verkeersveiligheid van fietsers verbeteren ➔ dit bereiken door infrastructurele aanpassingen, verkeerseducatie en handhaving. Grotere verkeersveiligheid zorgt voor minder ongelukken in het verkeer waar fietsers bij betrokken zijn.

2. COMMUNICATIE

Doelgroepen voor de communicatie

De projecten in het Actieplan Fiets zijn divers. Dit betekent dat de doelgroepen per project verschillen en dat dit per project en communicatieactie bekeken moet worden. In grote lijnen kun je onderstaande indeling maken.

- Gebruikers van de Fietsroutes Plus (Zuidhorn/Bedum/Winsum/Ten Boer);
- Potentiële gebruikers van de Fietsroutes Plus (Zuidhorn/Bedum/Winsum/Ten Boer);
- Woon-werkverkeer: forensen, mensen die normaal reizen met de auto of het openbaar vervoer (vooral de keuzereiziger);
- Verkeerseducatie: kinderen, jongeren, ouderen (kwetsbare verkeersdeelnemers);
- Mobiliteitsmanagement (slim reizen door slim combineren van vervoersmiddelen, reistijdstoppen en locaties): bedrijven in de stad Groningen;

Communicatiedoelstelling

Doelgroepen zijn op de hoogte zijn van de faciliteiten en activiteiten die de provincie Groningen organiseert voor fietsers, denk hierbij aan de kwaliteit van de fietspaden, de verkeersveiligheid voor fietsers, de Fietsroutes Plus en de combinatie met andere vervoersmogelijkheden. We willen inwoners stimuleren om vaker de fiets te pakken en ze laten ervaren dat dat voordelen heeft.

Communicatiestrategie

De communicatie heeft een aantal uitgangspunten:

Paraplu

Voor de communicatie gebruiken we een soort paraplu: een korte boodschap waar alle projecten en acties over de fiets onder kunnen hangen. En die steeds terugkeert bij alle projecten en communicatieactiviteiten uit het Actieplan Fiets. Dit verbindt alle losse, op zichzelf staande acties en zorgt voor eenheid. Voorgesteld wordt de volgende zinnen te gebruiken:

"Het project <naam project> is één van de projecten om fietsen in de provincie Groningen te stimuleren. Wij hopen dat meer mensen vaker de fiets pakken, want fietsen is gezond en goed voor het klimaat en milieu. En als fietser sta je nooit in de file. Fietst u mee?"

Mijlpalencommunicatie

Belangrijke momenten in projecten (mijlpalen) grijpen we aan als communicatiemomenten. Deze momenten en de maatregelen op het gebied van infrastructuur (voornamelijk de Fietsroutes Plus) worden zo veel mogelijk via onze reguliere communicatiemiddelen gecommuniceerd. Dus via persberichten, nieuwsberichten op de website, Twitter, Facebook en de maandelijkse informatiepagina in de huis-aan-huisbladen.

(Pers)aandacht

Als een project is afgerond, zoals een Fietsroute Plus, organiseren we een originele, bijzondere starthandeling (met de gedeputeerde en betrokken wethouder(s)). Zodat dit voor veel (pers)aandacht zorgt. Eventueel zouden hierbij bekende Nederlanders/Groningers betrokken kunnen worden.

Aansluiten bij bestaande campagnes

We ontwikkelen niet zelf een campagne om mensen aan het fietsen te krijgen. We sluiten – daar waar mogelijk – aan bij bestaande campagnes. Hierbij is het nodig dat we inzicht hebben in de geplande (landelijke, regionale en lokale) acties. Bij het maken van de communicatiekalender (zie “4. planning communicatie”) wordt in beeld gebracht welke acties/campagnes er op dat moment zijn en op welke manier daarbij aangehaakt kan worden. Gedacht kan worden aan: de landelijke campagnekalender verkeersveiligheid, de Europese Mobiliteitsweek, Heel Nederland Fietst, Meimaand Fietsmaand en campagnes bij andere overheden (provincies Drenthe en Friesland, Regio Groningen-Assen en gemeenten).

Maak kennis met

Naast de communicatie bij mijlpalen, kunnen we ook acties organiseren om mensen kennis te laten maken met de getroffen maatregelen. Dit geldt vooral voor Fietsroutes Plus.

Voorbeelden:

- De Regio Groningen Assen maakt bij elke starthandeling van een Fietsroute Plus een promotiefilmpje (die we ook weer kunnen promoten via de website, Facebook en Twitter).
- Het uitschrijven van een filmwedstrijd (gebruikers filmen de nieuwe Fietsroute Plus en kunnen met hun filmpje een prijs winnen);
- Het uitlenen van elektrische fietsen om voor een week te proberen;
- Het uitschrijven van een wedstrijd tussen de fiets, de auto en het Openbaar Vervoer;
- Het weggeven van OV-fiets abonnementen;
- Etc.

Boodschap

De projecten in het Actieplan Fiets zijn divers. Dit betekent dat de boodschap per project verschilt en dat de boodschap per project en communicatieactie wordt bepaald.

We willen hierbij niet met een opgeheven vingertje mensen uit de auto sturen en ze over laten stappen op de fiets. We geven aan dat fietsen een van de mogelijkheden is om je te verplaatsen van en naar je werk of naar school. Als provincie zorgen we dat de verschillende vervoersmogelijkheden geregeld zijn (autoweg, trein, busverbinding, fietspad). Als inwoner maak je zelf je eigen keuze.

3. MIDDELEN EN MEDIA

reguliere communicatiemiddelen:

- Starthandeling
- Persbericht
- Nieuwsbericht op de website
- Facebook
- Twitter
- Artikel in maandelijkse Informatiepagina in huis-aan-huisbladen

aanvullend:

- Marketingachtige acties (bijv. een wedstrijd)
- Advertentiepagina in huis-aan-huisbladen
- Informatieborden langs Fietsroute Plus
- Aandacht in bedrijvenbladen/ personeelsbladen
- Etc.

4. PLANNING COMMUNICATIE

De communicatiekalender geeft een overzicht van alle geplande communicatieacties per project van het Actieplan Fiets. Deze kalender wordt in de periode 2012 – 2015 aangevuld en actueel gehouden. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de projectleiders, de regisseur van het Actieplan Fiets en de communicatieadviseur. Hieronder een voorbeeld ter illustratie.

wanneer	doel	communicatieactie	project	middel
---------	------	-------------------	---------	--------

Per kwartaal wordt er een overleg gepland om de communicatiekalender samen te stellen en actueel te houden.

Organisatie

De communicatieadviseur van de provincie Groningen zorgt voor de communicatie via de reguliere kanalen. De regisseur van het Actieplan Fiets en de projectleiders van de verschillende projecten zorgen voor input en in overleg worden communicatiemomenten en acties ingepland. Waar nodig kan een communicatiebureau zorgen voor ondersteuning en aanvullende acties, aangestuurd door de communicatieadviseur van de provincie.

Regio Groningen-Assen

In de communicatie over projecten waarbij wij samen werken met de Regio Groningen-Assen (RGA), zullen wij deze samenwerking of bijdrage vermelden. Bijvoorbeeld het vermelden van de RGA in advertenties en persberichten. In het spelregelkader van de RGA staat vermeld wat we moeten doen.

5. KOSTENRAMING

Voor de duur van het Actieplan Fiets (t/m 2015) wordt €100.000,= gereserveerd voor de verschillende communicatieactiviteiten. De communicatieactiviteiten rondom de realisatie van de Fietsroutes Plus moeten uit de beschikbare middelen voor deze Fietsroutes Plus worden gefinancierd.

6. EVALUATIE

Tijdens dereguliere overleggen (1x per kwartaal) zal worden geëvalueerd of de communicatiedoelstellingen zijn gehaald en welke verbeterpunten er mogelijk zijn.

